

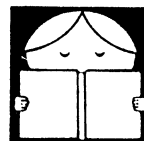
رهنمای معلم

دری صنف ششم

Ketabton.com

بیفیر

تعلیمات اساسی برای مهاجران افغان

رهنمای معلم

دری صنف ششم

نویسنده : پوهندوی غلام دستگیر خاورین

بیفیر

تعلیمات اساسی برای مهاجران افغان

Title of The book : Teacher's Guide, Dari Grade VI

Author : Associated Prof. Ghulam Dastger Khawrin

Editors : Mir Abdul Malik Hashemi

Gulalay Ameree

Composer : Waheedullah Wardag

Publisher : G.T.Z-BEFARe, Knowledge Center

First Edition : May 2003

نام کتاب : رهنمای معلم دری صنف ششم

نویسنده : پوهندوی غلام دستگیر خاورین

ادیتوران : میر عبدالمالک هاشمی

گلالی امیری

کمپوزر : وحیدالله وردگ

ناشر : جی . تی . زید - بیفیر . مرکز علمی

چاپ اول : ثور ۱۳۸۲ هـ ش

● طبع و نشر این کتاب بدون کسب اجازه کتبی از موسسه جی. تی. زید - بیفیر مجاز نیست .

بسم الله الرحمن الرحيم

معلومات عمومی

شایسته گی های آموزگار

آن چنان که در مقدمه رهنمای دری صنف پنجم نیز اشاره شد، آموزگار باید علاوه بر سایر شایسته گی ها، دارای شایسته گی انتقال و تحکیم دانش در اذهان شاگردان باشد. کسب چنین شایسته گی اقلًا مستلزم مهارتهای ذیل میباشد:

۱. شناخت شاگردان / شناخت ویژه گی های روانی و اجتماعی شاگردان؛
۲. معلومات در باره میتودهای تدریس / انتخاب مناسبترین میتود و استفاده از آن در عملیه تدریس؛
۳. معلومات در باره اهمیت، تهیه و تدریس و استفاده از پلانهای درسی در عملیه آموزش؛
۴. معلومات در باره مواد درسی و ممد درسی و استفاده مؤثر از آن در تدریس؛
۵. معلومات در باره طرز ارزیابی شاگردان / ارزیابی مستمر از درسهای روزمره و ارزیابی از اندوخته های علمی شاگردان در پایان هر هفته، ماه و بالاخره در پایان دوره آموزش.

تفصیلات

I- شناخت شاگردان

هر کس که با کس دیگر سروکار دارد مجبور است که از خصوصیات عمومی و روانی طرف مقابل خود آگاهی داشته باشد تا بتواند بر خورد و رویه خود را به وجه احسن با او عیار ساخته در ذهن و روان او نفوذ کند.

آموزگار بیشتر از هر کس دیگر به شناخت شاگردان خود ضرورت دارد زیرا او وقت زیاد خود را با شاگردان سپری میکند و به اساس تقاضای کار و مسلک خود ناگزیر است تا آنها را به سرحد معرفت پلان شده رهبری کند. بنابراین لازم است تا از خصوصیات عمومی و انفرادی آنها آگاهی داشته باشد. در قدم نخست باید از احوال عمومی و سویه زنده گی آنها معلومات داشته باشد و سپس در روشنی دانش مسلکی خود در مورد قابلیت‌های جسمانی و روانی آنها معلومات به دست آرد.

الف) معلومات در مورد احوال عمومی شاگردان:

در این رابطه آموزگار باید مطالب آتی را در مورد شاگردان خود بداند:

۱. نام شاگردان و اولیای شان؛
۲. چگونه گی زنده گی اولیای شاگردان؛
۳. معلومات در باره وضع صحی شاگردان؛
۴. وضع اقتصاد فامیلی شاگردان؛
۵. محل بود و باش (قریه / شهر)؛
۶. فاصله بین مکتب و منزل شاگرد و وسیله رفت و آمد؛
۷. سویه تعلیمی پدر و مادر شاگرد.

ب) تفاوت‌های روانی شاگردان:

در امر شناخت شاگردان مطالعه خصوصیات روانی و دریافت تفاوت‌های روانی جای شاخص دارد. هر آموزگار باید در باره مراحل انکشاف روانی انسان به خصوص مرحله شاگردانی که تدریس میکند معلومات داشته باشد.

در شرایط کشور ما، شاگردانی که به صنف ششم ارتقا مییابند، بایبست سن ۱۲ سالگی را پشت سر گذاشته باشند، لهذا باید در سن طبیعی ۱۳ یا ۱۴ سالگی قرار

داشته باشند. که این سن و سال آغاز بلوغ جنسیست. همزمان با آغاز نوجوانی که با بلوغ آغاز و تا ۳ یا ۴ سال دیگر دوام مییابد. یک سلسله تغییرات عمده، در ساختمان جسمانی و هم در وضعیت سلوکی اطفال رخ میدهد. این مرحله یک مرحله مهم زنده گی را تشکیل میدهد. بعضی از روانشناسان این مرحله را مرحله گذار یا مرحله بحران نام نهاده اند زیرا در این مرحله انسان از حالت طفلی به جوانی گذر میکند. در این مرحله ذهن و فکر طفل نه تنها بالای اشیای محسوس، بلکه بالای چیزهای فرضی و احتمالی هم کار میکند، قدرت کشف ارتباط منطقی پدیده ها را به تدریج پیدا میکند.

مفاهمه با نوجوانان نهایت دشوار است، ایشان انسانهای مشکل پسند اند. در معامله با هر کس دچار مشکل اند. اطفال در این مرحله زنده گی با خود نیز دچار دشواری هایی اند که راه و طریقه حل آن را به درستی نمیدانند، خود را به درستی نمیشناسند و از تغییراتی که در شخصیت شان بروز میکند بیخبر اند. بناءً اگر آموزگاری که به صنف ششم تا نهم تدریس میکند از خصوصیات روانی نوجوانان با خبر نباشد امکان دارد که از تدریس و کار خود نتیجه مطلوب به دست نیآورد.

II- میتود تدریس

در قلمرو تعلیم و تربیه میتود به راه و روشی اطلاق میشود که آسانترین راه رسیدن به هدف را رهنمایی کند.

- بدون کاربرد میتود مناسب عملیه تدریس به وجه احسن صورت نمیگیرد بناءً:
- با کاربرد میتودهای مناسب شاگردان به آموزش بیشتر علاقه پیدا میکنند؛
- با استفاده از میتود مناسب آموزگار از وقت کم استفاده زیاد میکند؛
- کاربرد میتود عملیه را منظم میسازد؛

- استفاده از میتودهای مناسب، آموزگار را در تطبیق پلان درسی اش یاری میکند؛

- کار آموزش را آسان میسازد. تعداد میتودها و روشهایی میتودیک زیاد است و هر میتود توسط روشهای به خصوص تطبیق میشود. آموزگار باید میتود و روشی را انتخاب کند که هدف معینه را برآورده سازد. بعضاً در تطبیق یک درس ضرورت میافند که از چندین روش میتودیک استفاده شود به گونه مثال میتوان از مباحثه، سوال و جواب، قصه، تشریح، اجرای نقش و کار گروهی کار گرفته شود.

آموزگار باید موارد استعمال میتودها و روشهای میتودیک را به درستی بداند.

III- مواد ممد درسی

برای هر اهل مسلک روشن است، که کاربرد مواد ممد درسی در عملیه تدریس و بلند بردن سطح شناخت شاگردان از پدیده های مادی، کمک قابل توجهی میکند. شاگردان و آموزگار هر دو را به آسانی به هدف میرساند. علاوه سبب افزایش علاقه شاگردان به درس میگردد.

به اساس تحقیقات روانشناسان ثابت شده که شاگردان در امر فراگیری دانش باهم تفاوت دارند. عده یی از راه دیدن، عده یی از راه شنیدن و عده یی هم از راه عمل کردن به خوبی میآموزند. بناءً کاربرد مواد ممد درسی سطح تفاوتها را کاهش میدهد. مواد ممد درسی اشکال مختلف دارد اما عمدتاً به دو دسته تقسیم میشوند:

۱. مواد و وسایل محیطی

۲. مواد و وسایل عصری

در حالی که دسترسی به مواد و وسایل عصری در هر مکتب و هر محیط آموزشی به آسانی میسر نیست ولی در محیط مواد فراوانی در اختیار داریم که میتوانیم با استفاده

از آن به تدریس جنبه عملی بدهیم، چنانچه مواد طبیعی و اصلی مانند بته های نباتات (گل، برگ و میوه) دانه های حبوبات مودلهایی مانند مودلهای ساده و مرکب، انواع تخته ها مانند تخته سیاه، تخته فللینی، تخته میخدار، تخته نمدی، تخته مقناطیسی و غیره را به آسانی تهیه و به دست آورده میتوانیم که همه اینها به درجه های مختلف در بهبود عملیه آموزش مؤثر اند.

IV- ارزیابی

ارزیابی در حقیقت آخرین حلقه فعالیت های آموزگار است. ارزیابی از اندوخته های علمی شاگردان دارای دو فایده عمده میباشد. یکی اینکه سبب ایجاد انگیزه برای شاگردان میگردد تا بیشتر بیاموزند و در نتیجه به درجه پیشرفت و پسمانده گی خود متوجه شوند. ثانیاً اینکه، آموزگار در نتیجه ارزیابی میتواند درجه موفقیت خود را در امر انتقال دانش برای خود معلوم کند، کاستیهای خود را در رابطه به کار خود دریابد و از روی آن در اصلاح کاستیهای خود بکوشد.

V- پلان

پلان عبارت از نقشه ذهنی است که برای انجام کاری طرح میگردد. انسان از اجرای هر کاری هدفی میداشته باشد. برای این که هدف خود را به آسانی برآورده سازد، با صرف انرژی کمتر و وقت کمتر به وجه احسن به مقصد برسد باید طرح و تدبیری به کار برد. همین طرح و تدبیر در حقیقت پلان اوست که به خاطر جلوگیری از خطر فراموشی یا بینظم شدن افکار، باید روی کاغذ آورده شود.

---

* موضوع ارزیابی باید در پایان این مبحث تذکر داده میشد اما به خاطر ضرورت به تشریح و توضیح پلانهای درسی، موضوع پلان در اخیر قرار داده شد.

کاربرد پلان در عملیهٔ تدریس جای شاخص دارد. پلانهای که در عرصهٔ آموزش به کار برده میشوند اشکال مختلف داشته موارد استعمال مشخص دارند و آنها عبارت اند از: پلان تعلیمی سالانه، پلان ماهوار، پلان هفته وار و بالاخره پلان درسی ساعتوار (روزمهره) که در برگزیدهٔ قدمهای اساسی برای تطبیق هر درس میباشد. در قبال پلانهای یاد شده در بعضی از مضامین به طرح پلانهای موضوعی و منطقی نیز ضرورت دیده میشود ولی عملیهٔ تدریس مضمون دری صنف ۶ را میتوان با استفاده از پلان سالانه و پلان درسی ساعتوار تطبیق کرد.

در این رهنما به منظور آسانی کار، تمام محتویات کتاب دری صنف ششم در قالب پلان سالانه طرح گردیده و به اساس آن به درسهای واحد تقسیم گردیده است. برای هر واحد درسی پلان درسی جداگانه طرح گردیده، تا باشد برای آموزگاران نمونه‌یی در دست باشد که با علاوه کردن تجارب مسلکی خود آن را غنی ساخته مورد استفاده قرار دهد.

چنانچه در ابتدای این موضوع یاد آوری شد که انسان از هر عمل آگاهانهٔ خود هدف و مقصدی میداشته باشد، آموزگار نیز باید هدف فعالیتهای خود را قبلاً تعیین کند.

در رابطه با تدریس هر مضمون دو نوع هدف وجود دارد که آموزگار باید آن را مدنظر گیرد. یکی هدف عمومی و دیگر هدف خصوصی.

منظور از هدف عمومی، هدفیست که آموزگار در پایان کورس / مضمون از آن توقع دارد، اما هدف خصوصی مرام و مقصدی را در بر دارد که باید در پایان هر درس برآورده شود. هدف عمومی حین طرح پلان سالانه در نظر گرفته میشود، اما هدف خصوصی هدفیست که در پایان هر درس باید برآورده شود؛ مثلاً: آموزگار میخواهد در پایان درس شاگردان قابلیتهای ذیل را حاصل کنند:

۱. متن را به درستی خوانده بتوانند؛
  ۲. چند سطر اضافی به ادامه متن افزوده بتوانند؛
  ۳. متن را به درستی نوشته بتوانند.
- در صورتیکه شاگردان بتوانند عملیه های یاد شده را انجام دهند آموزگار به هدف تدریس خود دست یافته است در غیر آن باید در شیوه کار خود تجدید نظر کند. آموزگار بعد از تعیین هدف خصوصی و تعیین مواد و وسایلی را که در طی درس به آن ضرورت دارد، آماده میشود تا پلان درسی را طرح و تدوین کند.
- هر پلان درسی در طی چهار مرحله ذیل تطبیق میگردد:
۱. فعالیتهای مقدماتی / آماده ساختن شاگردان به درس؛
  ۲. مطالعه مطالب جدید / تطبیق درس جدید؛
  ۳. تحکیم دانش / مشق و تمرین؛
  ۴. ارزیابی و کار خانه گی.

مرحله نخست: فعالیتهای مقدماتی

این مرحله در حقیقت زمینه سازی است تا شاگردان به فراگیری از دانش پلان شده آماده ساخته شوند.

این مرحله مشتمل است بر: احوالپرسی با شاگردان، تنظیم صنف، دیدن و اصلاح کار خانه گی و مرور مختصر درس گذشته با سهمگیری شاگردان و بالاخره ابلاغ درس گذشته. هر کدام از قدمهای یاد شده در جای خودش دارای اهمیت و ارزش مسلکی میباشد. چنانچه: احوالپرسی با شاگردان، فضای درس را صمیمی ساخته از اختناق جلوگیری میکند.

تنظیم صنف:

امکان دارد در آغاز ساعت درسی چوکیهای شاگردان در جاهای مناسب قرار نداشته باشند. آموزگار باید آن را از نظر بگذراند، در صورتی که بینظم باشد هدایت دهد تا در ردیف های مستقیم قرار داده شوند طوریکه آموزگار بتواند تا آخر صنف رفت و آمد کند.

اصلاح کار خانه گی:

کار خانه گی روز گذشته باید از نظر گذشتانده شود اگر کار خانه گی وقت و فرصت بیشتر کار دارد، آموزگار آنرا با خود برده در وقت فارغ اصلاح کند. تکرار درس گذشته: همواره باید درس جدید با درس قبلی پیوند و ارتباط پیدا کند و تکرار درس گذشته در شروع درس جدید در حقیقت پل ارتباطی است بین درس گذشته و جدید.

در حالی که هر درس یک واحد آموزش تلقی میشود در عین حال تسلسل منطقی درسهای گذشته نیز به شمار میآید. روابط درسهای قبلی با درسهای بعدی توسط پل ارتباطی (تکرار درس قبلی) برقرار میشود.

ابلاغ درس جدید:

عنوان یا موضوع درس جدید نباید بدون مقدمه صورت گیرد بلکه بهتر است تا با سهمگیری شاگردان برجسته ساخته شده اعلان شود به گونه مثال: هرگاه موضوع درس جدید علی کرم الله وجهه باشد. آموزگار باید از شاگردان بپرسد که بعد از رسول الله صلی الله علیه وسلم کی بر مسند خلافت نشست؟ (ابوبکر صدیق رضی الله عنه)

بعد از او کی خلیفه مسلمانان شد؟ (حضرت عمر رضی الله عنه)

بعد از او کی خلیفه مسلمانان شد؟ (حضرت عثمان رضی الله عنه)

بعد از او؟ عده شاگردان شاید جواب درست ارایه نموده بگویند که علی کرم الله وجهه (آنگاه آموزگار با تائید جواب آنها) اعلام کند که عنوان درس امروز علی کرم الله وجهه است و تحت این عنوان، در باره شخصیت خلیفه چهارم مسلمانان معلومات حاصل خواهند کرد.

عنوان درس را بصورت برجسته روی تخته بنویسد و در اینجا مرحله نخست تکمیل میشود.

به خاطر باید داشت که در طی یک ساعت ۴۵ دقیقه بی نباید بیش از ۱۰ دقیقه وقت به مرحله فعالیتهای مقدماتی تخصیص داده شود ورنه برای تطبیق مراحل بعدی فرصت کافی باقی نمانده اهداف آموزش درس جدید به نحو مطلوب برآورده نخواهد شد.

مرحله دوم: مطالعه مطالب جدید:

این مرحله در تدریس دارای اهمیت خاص بوده، شاگردان قسمت اعظم دانش را در طی همین مرحله کسب میکنند. در حقیقت این مرحله، هسته یک درس را تشکیل میدهد که با سایر مراحل پیوند ناگسستنی دارد. آموزگار باید بیشترین وقت تدریس را در این مرحله به کار برد. دوام این مرحله مربوط به درجه صنف و مضمون میباشد. در صنف های بلندتر وقت بیشتر به این مرحله تخصیص داده میشود. برای تدریس مضمون دری صنف ششم در یک ساعت ۴۵ دقیقه بی در حدود ۲۰ تا ۲۵ دقیقه را باید برای آن تخصیص داد.

میتودها و روشهای میتودیکی که در تطبیق این مرحله به کار برده میشود نظر به موضوع و محتویات آن فرق میکند، در مضمون دری صنف ششم که بیشتر از میتودهای شفاهی / لفظی استفاده به عمل میآید، زمینه تطبیق اکثر میتودهای شاگردان مرکز فعالیت (Student Center Approach) میسر است. کاربرد مؤثر آن بسته گی به تجربه و مهارت مسلکی آموزگار دارد که چگونه آن را مورد تطبیق قرار میدهد.

مرحله سوم: تحکیم دانش

آموزگار بعد از مرحله مطالعه مطالب جدید (ارایه درس نو) باید مطالبی را که شاگردان آموخته اند در اذهان شان تحکیم و تعمیق کند. برای این منظور باید سعی شود تا دانش مکتسبه شاگردان از مرحله حسی به مرحله عالیتز معرفتی یعنی تفکر منطقی راه یابد تا به عقاید شاگردان تبدیل گردد. این مرحله را میتوان با کاربرد روشهای ذیل عملی کرد:

- سازماندهی بحث روی سوالات پلان شده؛
- بحث در داخل گروپهای کوچک تا بعداً روی نتایج کار هر گروپ بحث صورت گیرد؛

- ارایه خلاصه مطالب مطالعه شده توسط یک یا چند شاگرد؛

- حل کردن / انجام دادن تمرینها؛

- گفتن املا برای شاگردان.

از هر شیوه یی که کار گرفته میشود، سهمگیری فعالانه شاگردان در جریان عملیه آموزش اهمیت به سزا دارد. فعال ساختن شاگردان، در این مرحله و مراحل دیگر به ابتکار و قابلیت مسلکی آموزگار ارتباط مستقیم دارد.

مرحله چهارم: ارزیابی و کار خانه گی

مرحله اخیر تطبیق درس، ارزیابی از دانش حاصله شاگردان است. آموزگار در نتیجه ارزیابی از شاگردان، خود رامتیقن میسازد که به اهداف درس خود دست یافته است یا خیر؟!

هرگاه در نتیجه ارزیابی معلوم گردید که شاگردان مطالب پلان شده را هنوز نیاموخته اند، دلالت بر عدم موفقیت آموزگار در تطبیق پلان او میکند. آموزگار باید

نکات ضعیف را دریافته و برای جبران آن به موقع اقدام کند و درس را بار دیگر به شیوه‌ی تکرار کند که روی مطالب مغلق بیشتر تمرکز صورت گیرد. آموزگار در نتیجه ارزیابی از دانش مکتسبه شاگردان، در حقیقت کار خود را ارزیابی میکند. در صورت عدم موفقیت، او باید دریابد که مشکل کار در کجاست؛ تا در آینده برای آن راه حلی جستجو کند.

دانش شاگردان را میتوان با طرح چند پرسش یا بازگو کردن مراحل موضوع، یا دریافت نکات جدید و استعمال آن در جملات، توسط شاگردان، ارزیابی کرد. به گونه مثال:

۱. عنوان / موضوع ... را مطالعه و مرام آن را بگویید؛
  ۲. به سوالات ذیل جواب بگویید؛
  ۳. چی حقایقی در موضوع مطالعه شده وجود دارد که در زنده گی به درد تان میخورد؟ و امثال آن.
- در پایان چهار مرحله یاد شده، آموزگار باید برای شاگردان کار خانه گی بدهد تا دانشی را که در صنف کسب کرده اند در خانه در اثر فعالیت مستقلانه خود پخته و عمیق سازند.
- به یاد باید داشت، که کار خانه گی شکل اساسی ارزیابی و تحکیم دانش است که شاگردان در نتیجه آن معلومات کسب شده را در خانه دقیقتر و مستحکمتر ساخته در حل مسایل عملی تطبیق میکنند. آموزگار باید در دادن کار خانه گی دقیق باشد، از دادن کار خانه گی به شیوه قدیمی صرف نظر کند که گفته میشد:
- سطر ... صفحه ... را حفظ کنید؛
  - قصه را از بر کنید....
- بل کار خانه گی باید مطالب آموخته شده را در اذهان شاگردان تعمیق کرده و قدرت تفکر شان را انکشاف داده و استعداد فعالیتهای مستقلانه عملی شان را شگوفان سازد.

آموزگار باید طرز درست استفاده از کتب درسی و سایر منابع دانش را که شاگردان در انجام کار خانه گی به آن نیاز دارند برای شان رهنمایی کند.

باید احتیاط کرد که در تطبیق کار خانه گی سویه و آماده گی ذهنی شاگردان در نظر گرفته شود. طوریکه کار خانه گی باید نه از سویه شاگردان بسیار بلند باشد که از انجام آن عاجز شوند و نه آنقدر ساده و ابتدایی باشد که شاگردان را از تفکر باز دارد.

هرگاه کار خانه گی از سویه شاگردان بسیار بلند باشد و این وضعیت بارها تکرار شود. آنها از اجرای کار خانه گی دلگیر شده یکسره روگردان خواهند شد و در جهت مقابل، اگر کار خانه گی زیاد ساده و آسان باشد، در رشد و انکشاف فکر شاگردان تأثیر نداشته جز تکلیف اضافی، سودی نخواهد داشت.

همچنان کار خانه گی نباید کار بسیار ثقیل، شاقه و خسته کن باشد.

آموزگار محترم:

پلان سالانه در رأس تمام اشکال پلانهای تعلیمی قرار دارد. بناء در قدم نخست تمام مفردات کتاب درسی باید در قالب پلان سالانه طرح شود. روزهای امتحان میان سال تعلیمی و پایان سال تعلیمی، طوریکه رخصتیهای رسمی و روزها که در آن مراسم خاص برگزار میگردد محاسبه شود. برعلاوه یک هفته غیابت احتمالی آموزگار به آن جمع گردد و از تمام ساعتهای درسی که برای یک سال تعلیمی اختصاص داده شده وضع گردد. آنگاه اگر صفحات کتاب بالای ساعتهای باقیمانده تقسیم گردد، درمیابیم که در یک ساعت درسی به چه اندازه محتویات کتاب تطبیق شده میتواند. و این محاسبه در مورد کتاب دری صنف ششم قرار ذیل خواهد بود:

یک سال تعلیمی (۹ ماه)، تخمین یکماه برای هردو امتحان (چهارنیم ماهه و. سالانه) از آن وضع میگردد که باقیمانده ۸ ماه (۲۴۰ روز) را در بر میگیرد. در طی ۸ ماه (۳۵ روز) رخصتی جمعه و ۱۰ روز برای سایر رخصتیهای رسمی تخصیص داده میشود. همچنان اگر برای غیابت احتمالی آموزگار ۷ روز در نظر گرفته شود، لهذا کتاب دری صنف ۶ که حاوی ۱۰۹ صفحه است در (۱۸۰) روز تدریس میشود. اما جهت تحکیم دانش، آموزگار باید بعد از هر ۱۰ یا ۱۲ درس جدید یک ساعت درسی را به منظور فوق تخصیص دهد که میتواند درسهای مشکل گذشته را تکرار یا مشکلات شاگردان را در امور درس جدید حل کند. بناء باید محتویات این کتاب به ۱۶۵ درس تقسیم شود؛ که از آن جمله ۱۸ درس تکراری و ۱۴۷ درس جدید میباشد.

عنوانهای کتاب قرار جدول صفحه آینده به ساعتهای درسی تقسیم گردیده است.

تقسیم عنوانهای کتاب دری صنف [۶] به ساعتهای درسی

شماره	عنوان / موضوع	صفحه کتاب	تعداد درسیها	تعداد	عنوان / موضوع	صفحه کتاب	تعداد درسیها
۱	معلومات مقدماتی	.	۱	۲۱	عزت نفس	۲۶	۲
۲	حمد	۱	۲	۲۲	مادر	۲۷	۲
۳	نعت رحمت للعالمین	۲	۲	۲۳	حقوق زن در اسلام	۲۸	۲
۴	شریعت	۳	۲	۲۴	مهمان نوازی	۲۹	۳
۵	بهار	۴ - ۵	۲	۲۵	نظام الملک	۳۰	۱
۶	ورزش	۶ - ۷	۲	۲۶	چیستانها	۳۱	۲
۷	چند پند از لقمان حکیم	۸	۱	۲۷	گریستن افلاطون	۳۲	۲
۸	علم	۹	۲	۲۸	حکایت	۳۳	۱
۹	کمپیوتر	۱۰-۱۱	۲	۲۹	خوشنودی دلها	۳۴	۱
۱۰	سعدی شیرازی	۱۲	۲	۳۰	مطبوعات و نشرات	۳۵	۲
۱۱	فیل	۱۳	۱	۳۱	فکس	۳۶	۱
۱۲	ارزش کار و کوشش	۱۴-۱۵	۲	۳۲	دستور زبان	۳۷	۱
۱۳	نصیحت جامی به فرزند	۱۶	۲	۳۳	اسم	۳۸	۱
۱۴	بازی با کلمه ها	۱۷	۱	۳۴	غلام عاقل	۳۹	۱
۱۵	استعمال مواد نشه آور	۱۸-۱۹	۳	۳۵	خطر ماین	۴۰-۴۱	۳
۱۶	صحبت بد	۲۰	۲	۳۶	دفتر جهان	۴۲	۲
۱۷	حضرت علی درم الله وجهه	۲۱	۲	۳۷	کاربرد عدد هفت	۴۳	۱
۱۸	حکایت	۲۲	۲	۳۸	بناهای تاریخی بلخ	۴۴-۴۶	۳
۱۹	فواید سبزیجات	۲۳	۲	۳۹	ضرب المثلهای	۴۷	۲
۲۰	احمدشاه بابا	۲۴-۲۵	۲	۴۰	پیر حاضر جواب	۴۸	۲

تقسیم عنوانهای کتاب دری صنف [۶] به ساعت‌های درسی

تعداد درسیها	صفحه کتاب	عنوان درس	تعداد درسیها	صفحه کتاب	عنوان درس	تعداد
۱	۷۹	مرد نادان	۶۲	۴۹	عدالت	۴۱
۲	۸۱-۸۰	اشر	۶۳	۵۰	مولانا جلال الدین بلخی	۴۲
۱	۸۲	معما	۶۴	۵۱	حکایت	۴۳
۲	۸۴-۸۳	ملالی کی بود؟	۶۵	۵۳-۵۲	سلطانہ رضیہ	۴۴
۱	۸۵	نتیجہ غفلت	۶۶	۵۵-۵۴	فن نامہ نگاری	۴۵
۳	۸۷-۸۶	سقراط	۶۷	۵۶	زیان طمع	۴۶
۲	۸۸	عاقل	۶۸	۵۷	وقایہ کردن کتابها	۴۷
۲	۸۹	سخنچین	۶۹	۵۹-۵۸	بایسکل و موتورسیکل	۴۸
۱	۸۹	معما	۷۰	۶۱-۶۰	آزمایش هوش	۴۹
۱	۹۰	مورچه ها	۷۱	۶۳-۶۲	پشه ملاریا	۵۰
۱	۹۱-۹۰	حکایت	۷۲	۶۴	پند دانیان	۵۱
۲	۹۲	حساب به مثقال...	۷۳	۶۷-۶۶	صلح	۵۲
۱	۹۳	زاغ تشنه	۷۴	۶۸	حرص	۵۳
۱	۹۴	سنگپشت و عقاب	۷۵	۶۸	تکبر	۵۴
۱	۹۵	زراعت	۷۶	۶۹	نصیحت بیوقت	۵۵
۳	۹۷-۹۶	نصیحت	۷۷	۷۱-۷۰	میانجیگری	۵۶
۱	۹۷	بقیہ نصیحت و بیت	۷۸	۷۳-۷۲	خواجہ عبد اللہ انصار	۵۷
۲	۹۸	اقسام اسم	۷۹	۷۴	اندرز	۵۸
۲	۹۹	سخنان برگزیده	۸۰	۷۵	عمل خالص	۵۹
۲	۱۰۰	راہ حل نیکو	۸۱	۷۷-۷۶	توبرکلوز یا سل	۶۰
۱	۱۰۲	حکایت	۸۲	۷۹-۷۸	علامہ گذاری	۶۱

تقسیم عنوانهای کتاب دری صنف [۶] به ساعتهای درسی

شماره	عنوان درس	صفحه کتاب	تعداد درسها	شماره	عنوان درس	صفحه کتاب	تعداد درسها
۸۳	گوزن	۱۰۳	۱	۸۷	گدای زیرک	۱۰۶	۱
۸۴	معما	۱۰۴	۱	۸۸	حکایت	۱۰۷	۱
۸۵	حافظ و خشتمال	۱۰۵	۲	۸۹	معما	۱۰۸	۱
۸۶	زینه ها	۱۰۶	۱	۹۰	پایان سال تعلیمی	۱۰۹	۲

پلان درسی برای درس مقدماتی

عنوان / موضوع : معلومات مقدماتی در باره کتاب دری صنف ششم

صفحه کتاب : (قبل از آغاز کتاب تدریس میگردد.)

مواد درسی : کتاب دری صنف ششم، تخته، تخته پاک و تباشیر

هدفها:

- برانگیختن شاگردان برای کسب دانش بیشتر؛
- آشنا ساختن شاگردان با برنامه تعلیمی جدید؛
- متوجه ساختن به اصول و مقررات مکتب و صنف؛
- آگاه ساختن شاگردان از اهمیت زبان در امر کسب دانش؛
- رهنمایی برای شاگردان در مورد طرز درست استفاده از کتاب و مواد درسی.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی :

فعالیت‌های مقدماتی، که به منظور آماده ساختن شاگردان غرض فراگیری مهارتها و معلومات جدید صورت میگیرد. در امر انتقال دانش به شاگردان دارای اهمیت به خصوص میباشد. این مرحله در درس مقدماتی دارای ویژگیهاییست که تا اندازه با سایر درسها فرق دارد.

مرحله فعالیت‌های مقدماتی را میتوان با برداشتن قدمهای ذیل تطبیق کرد:

- آموزگار دوره (کورس) جدید تعلیمی را با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید افتتاح (آغاز) کند؛

- شاگردی برای تلاوت برگزیده شود که میتواند آیات قران کریم را به صورت درست و با لحن خوب تلاوت نماید؛
- آموزگار و شاگردان دسته جمعی دعا کنند؛
- بعد از تلاوت، آموزگار به شاگردان رهنمایی کند که چوکیهای خود را در ردیفهای منظم قرار دهند. و اگر در صنفی که چوکی وجود ندارد به شاگردان هدایت دهد که در صفهای منظم بنشینند و در آینده قبل از شروع ساعت درسی از این رهنمایی پیروی کنند؛
- آموزگار خود را برای شاگردان معرفی کند؛
- از شاگردان نیز بخواهد تا هر کدام خود را مختصراً معرفی کنند؛
- آموزگار، فعالیت آموزشی این ساعت را که معلومات مقدماتی در باره مضمون دری صنف ششم میباشد به شاگردان ابلاغ کند.

II- مطالعه مطالب جدید :

این مرحله در هر درس در برگزیده آن عده فعالیتهای شاگرد و معلم است که در نتیجه آن، شاگردان معلومات و مهارتهای جدیدی را کسب میکنند.

خصوصیت این مرحله (مطالعه مطالب جدید) در درس مقدماتی یاد آوری و مشخص ساختن مشکلات و عواملی میباشد که در کورس قبلی مضمون دری مزاحم عملیه تطبیق و انتقال دانش میگردید. در این جا منظور فعال ساختن تفکر شاگردان به خاطر استفاده بهتر از کورس تعلیمی میباشد.

برای تطبیق مؤثر مرحله مطالعه مطالب جدید در مورد درس مقدماتی مضمون دری صنف ششم بهتر است کار گروهی به شکل ذیل سازماندهی شود:

- شاگردان به گروههای پنج نفری تقسیم شوند و هر گروه یکی را از میان خود به صفت سخنگوی یا سرگروه برگزینند؛
- آموزگار پرسشهای ذیل را به منظور فعالیت گروهی شاگردان مطرح کند:
  ۱. شما در سال تعلیمی گذشته در محیط مکتب با چی مشکلاتی روبرو بودید؟
  ۲. در صنف کدام مشکلات مزاحم آموزش میگردید؟
  ۳. مشکلات شما در درسهای مضمون دری چی بود؟
  ۴. کدام موضوع و عنوانها در درسهای مضمون دری سال قبل برای تان آموزنده و دلچسپ بود؟ متنهای نثری یا شعری؟
  ۵. به نظر شما راه حل هر مشکل چی خواهد بود؟
- شاگردان در گروههایی که قبلاً تعیین شده بود سوالات مطرح شده را مورد بحث قرار داده، جواب و راه حل دقیق را تهیه کنند؛
- در مرحله بعدی سرگروهها دور یک میز نشسته و اعضای هر گروه پشت سر آنها ایستاده شوند؛
- سرگروهها، جوابهایی را که در داخل گروههای خود روی آن توافق نموده اند باهم شریک ساخته و از آن جوابهای نهایی را استخراج کنند؛
- اعضای هر گروه جریان بحث نماینده های خود را تعقیب کنند؛
- حینیکه نماینده های گروهها دور یک میز نشسته اند میتوانند با اعضای گروه خود نیز مشوره کنند؛
- بعد از توحید جوابهای سرگروهها، یک شاگرد از گروه مرکزی (نماینده) آن را قرائت کند؛
- آموزگار از جریان کار گروهی مراقبت نموده، ضمناً نقش رهنما را هم ایفا کند؛

- در اخیر روی مشکلاتی که واقعا مزاحم آموزش بوده است تبصره کند و راه بیرون رفت را که شاگردان پیشنهاد نموده با افزودن نظر خود واضح سازد؛
- آموزگار از نتایجی که در طی کار گروهی به دست آمده در حل مشکلات آینده استفاده کند.

به خاطر باید داشت که کار گروهی فوق یکی از اشکال دلچسپ فعالیت‌های گروهی شاگردان است که به نام ظرف ماهی (Fish Bowl) یاد می‌گردد. در درس‌های که وقت کافی در اختیار باشد، خیلی مفید تمام می‌شود.

III- تحکیم دانش :

به منظور تحکیم و تطبیق معلوماتی که شاگردان کسب کرده اند لازم است تا به صورت انفرادی از شاگردان نظرخواهی شود و یکی از شاگردان نظریات مطرح شده را روی تخته بنویسد.

IV- ارزیابی :

به منظور ارزیابی از یادداشتهای قبلی شاگردان، آموزگار میتواند پرسشهای آتی را مطرح کند:

- کدام عنوان از درسهای مضمون دری صنف ۶ برای شما زیاد دلچسپ بود؟
- کدام عنوانها را به یاد دارید؟ (در این موارد میتوان از روش طوفان مغزی استفاده کرد).

کار خانه گی :

از شاگردان پرسیده شود که چطور میتوانند امسال نظر به سال گذشته بیشتر و بهتر بیاموزند. طرح و تدبیر خود را در طی ۱۲ سطر با دقت تمام در خانه بنویسند.

عنوان / موضوع : حمد

صفحه کتاب : ۱

تعداد درس : ۲

درس نخست : ۶ سطر نخستین

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان باید در پایان درس قابلیت‌ها و مهارت‌های ذیل را کسب کنند:
- معنای تمام واژه‌های متن را به زبان خود گفته و در جمله‌های مناسب به کار برده بتوانند؛
- مفهوم بیت‌ها را به زبان و ادبیات خود بازگو کرده بتوانند؛
- بعضی صفات خداوند جل جلاله را بشناسند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی

- آموزگار بعد از احوالپرسی با شاگردان، گرفتن حاضری، تنظیم صنف و سایر فعالیتهایی که در رابطه با آماده ساختن شاگردان به درس در مقدمه این رهنما ذکر شده است با طرح پرسشهای ذیل میتوان عنوان درس جدید را توسط خود شاگردان مطرح ساخت.
- خالق و آفریننده ما کیست؟
- ما بنده کیستیم؟
- اصطلاحی که برای توصیف و ستایش پروردگار به کار برده میشود چی است؟

- نخستین عنوان از سلسلهٔ عنوانهای کتاب دری صنف پنجم چی بود؟
- عدهٔ از شاگردان خواهند گفت که (حمد)؛
- آموزگار عنوان درس جدید را به صورت برجسته روی تخته نوشته و چنین ابلاغ کند:
- کتاب دری صنف ششم را با حمد که ستایش پروردگار و خالق جهان است آغاز میکنیم.

II- مطالعهٔ درس جدید

- در این مرحله، محتویات اساسی درس جدید به شاگردان انتقال داده میشود که میتوان با برداشتن قدمهای آتی عملی شود:
- آموزگار برای شاگردان هدایت دهد تا شش بیت نخستین متن را به صورت خاموشانه با خود بخوانند، کلمه ها، مصرعها و حتی بیتهایی که معنی و مفهوم آن را نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعهٔ خاموشانه به شاگردان فرصت داده شود تا آنچه را که نفهمیده اند بپرسند؛
- به سایر شاگردان اجازه داده شود تا اگر به سوالات مطرح شده جواب گفته میتوانند جواب بگویند؛
- در صورت لزوم آموزگار جواب ارائه شده را اصلاح یا تکمیل کند؛
- در صورتی که هیچ شاگرد قادر به ارائهٔ جواب نباشد خود آموزگار به پاسخ بپردازد؛
- در طی سوال و جواب به شاگردان زمینهٔ مباحثه را مساعد سازد؛
- در اخیر این مرحله آموزگار مفهوم بیتها را به زبان ساده برای شاگردان بگوید.

III- تحکیم دانش :

- غرض تحکیم دانش، آموزگار علاوه بر لغاتی که در پاورقی نوشته شده سایر کلمه های جدید را از متن بیرون نویسد و از شاگردان بخواهد که کلمه معادل (معنی) آن را بگویند؛
- سایر شاگردان آن را در جمله های مناسب استعمال کنند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار از شاگردان بخواهد تا یک یک بیت متن را خوانده و مفهوم آن را به زبان خود بگویند.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم قسمت خوانده شده متن را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : نعت رحمت للعالمین

صفحه کتاب : ۲

تعداد درس : ۲

درس نخست : ۵ سطر بخش نخستین متن

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت

هدفها:

- شاگردان بیت‌های شامل متن را به درستی و با لحن شعری خوانده بتوانند؛
- معنای واژه‌های جدید را دانسته در جمله‌های مناسب به کار برده بتوانند؛
- مفهوم بیت‌ها را با ادبیات خود به صورت شفاهی گفته بتوانند؛
- مفهوم بیت‌ها را در قالب تحریر آورده بتوانند؛
- با سیرت پیامبر گرامی اسلام آشنا شوند.

روش تدریس

۱- فعالیت‌های مقدماتی

- آموزگار بعد از تنظیم صنف و سایر فعالیت‌های مقدماتی که در صفحات قبلی از آن به تفصیل تذکر داده شده، با طرح پرسش‌های ذیل توجه شاگردان را به مطالعه مطالب جدید جلب کند.

۱. کسی که از جانب خداوند جل جلاله به خاطر هدایت و رهنمایی بشر برگزیده میشود به چی صفت یاد میگردد؟
۲. آخرین پیامبر چی وقت (در کدام سنه) به پیامبری مبعوث شد؟
۳. نام او چیست؟
۴. علاوه بر نام اصلی به کدام القاب و اوصاف یاد میشود؟

- شاگردان هر کدام القاب پیامبر گرامی صلی الله علیه وسلم را یاد آور شوند تا این که یکی از آنها بتواند صفت رحمت للعالمین را به زبان بیاورد و هرگاه شاگردان به خاطر نیاوردند خود آموزگار بگوید که یک صفت مشهور پیامبر اسلام رحمت للعالمین است که درس امروز تحت عنوان (نعت رحمت للعالمین) آغاز میگردد.

II- مطالعه درس جدید

- بخش عمده اهداف درس را میتوان با برداشتن قدمهای ذیل برآورده ساخت:
- آموزگار برای شاگردان هدایت دهد تا قسمت معین شده متن را به طور خاموشانه مطالعه کنند؛
- در طی مطالعه، هر گاه با کلمه هایی بر میخورند که معنای آن را نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه، به شاگردان فرصت دهد تا در مورد آنچه یادداشت کرده اند سوال کنند؛
- آموزگار در قدم اول سوالات مطرح شده را به شاگردان راجع کند تا همه شاگردان در سوال و جواب (مباحثه) سهیم شوند؛
- در صورتی که شاگردان در ارائه کردن جواب درست عاجز بمانند آنگاه خود آموزگار جواب درست را بگوید؛
- در اخیر، آموزگار خودش اصطلاحات و کلمه های جدید را واضح کند؛
- نخست در مورد وجه ملقب شدن آنحضرت صلی الله علیه وسلم به رحمت للعالمین معلومات دهد.
- نوت: "خداوند جل جلاله در آیه کریمه (انا ارسلناک الارحمه للعالمین) به محمد صلی الله علیه وسلم صفت رحمت للعالمین را اعطا فرموده است.
- بعد از آن در مورد معجزه پیغمبر صلی الله علیه وسلم که به شق القمر مشهور است معلومات بدهد.

نوت: "عده یی از کفار از پیامبر صلی الله علیه وسلم میخواستند تا معجزه یی نشان دهد که ثبوت پیامبر بودن او باشد. خداوند به او قدرت اظهار معجزه را داد که با اشاره انگشت او مهتاب در مقابل دیده گان ناظرین به دو حصه پارچه شد."

III- تحکیم دانش :

- آموزگار با در نظر داشت وقت، بیتهای متن را از روی کتاب، بالای شاگردان بخواند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار کلمه های جدید (لغات) را روی تخته نوشته و به شاگردان هدایت دهد تا هر کدام را در جمله های مناسب استعمال کنند.

کار خانه گی :

شاگردان مفهوم بیتهای خوانده شده را به صورت نثر در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : شریعت

صفحه کتاب : ۴ (۸ سطر اول)

تعداد درس : ۲

درس نخست : ۸ سطر اول

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان با مفهوم کلمه ها و واژه های جدید آشنا شوند؛
- کلمه های جدید را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند؛
- مفهوم شریعت را بدانند؛
- راجع به برازنده گی شریعت محمدی صلی الله علیه وسلم معلومات حاصل کنند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی

- آموزگار بعد از تطبیق سایر فعالیتهایی که به منظور آماده ساختن شاگردان به درس عملی میشود با طرح چند سوال آنها را برای دریافت عنوان درس جدید رهنمایی کند؛ به گونه مثال:

۱. دین و آیینی را که پیامبران در بین بنده گان خداوند جل جلاله رایج میکند به چی نام / اصطلاح یاد میگردد.

۲. آن چه از احکام خداوند جل جلاله به بنده گان او میرسد به طور کلی به چی نام یاد میشود؟

اگر باز هم شاگردان نتوانند برای پرسشهای بالا جواب دقیق ارائه کنند. آنگاه خود آموزگار جواب آن را که (شریعت) است گفته و آن را به صورت عنوان روی تخته بنویسد.

II- مطالعه درس جدید

- آموزگار همانند درسهای گذشته به شاگردان هدایت دهد تا ۸ سطر نخستین متن را خاموشانه خوانده در طی آن کلمه ها و حتی جمله هایی که معنا یا مفهوم آن را نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
  - بعد از مطالعه، شاگردان پرسشهای خود را مطرح کنند، آموزگار در ارائه جواب سایر شاگردان را سهیم بسازد.
  - آموزگار در تصحیح و تکمیل جوابهای شاگردان کمک کند؛
  - در اخیر خود آموزگار پرسشهای ذیل را مطرح و زمینه آنرا مساعد سازد تا شاگردان روی آن بحث و ابراز نظر کنند.
۱. صفت پیغمبر به چه کسی اطلاق میشود؟
  ۲. اصطلاح شریعت به چگونه آیین اطلاق میشود؟
  ۳. چرا با نزول شریعت محمدی شریعتهای دیگر منسوخ گردید؟
- نتیجه بحث را خود آموزگار مشخص ساخته برای شاگردان بگوید.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار از شاگردان بخواهد تا هر کدام به نوبت متن را از روی کتاب بخوانند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار معنا و مفهوم کلمه های جدید را از شاگردان یکایک بپرسد و در صورتی که جواب درست نباشد خود صورت صحیح آن را بگوید.

کار خانه گی :

- شاگردان در باره دلیل منسوخ شدن سایر شریعتها دلایل خود را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : شریعت

صفحه کتاب : ۴ (۸ سطر بخش دوم)

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- همانند هدفهایی که برای درس قبلی (بخش اول متن) ذکر گردید.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی

- مانند درسهای قبلی عملی گردد.

II- مطالعه درس جدید

- شاگردان برای پنج دقیقه متن را خاموشانه مطالعه کنند؛
- در طی مطالعه، کلمه ها و واژه هایی را که معنای آن را نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- مانند درس قبلی آنچه را که شاگردان یادداشت کرده اند بپرسند؛
- آموزگار برای سایر شاگردان فرصت دهد تا ابراز نظر نمایند؛
- در اخیر خود آموزگار معنی و مفهوم کلمه ها و واژه های مشکل را توضیح کند. از آن جمله راجع به اصطلاحات فقهی چون فرض، واجب، سنت، مستحب. مباح. جایز، حرام و مکروه و ناجایز معلومات بیشتر دهد بدینگونه که:
- فرض: به هر آن مکلفیت شرعی مسلمان اطلاق میشود که به نص صریح ثابت شده باشد.
- واجب: آنست که به نص صریح ثابت نشده اما اجماع علما به آن اتفاق نموده باشند.

سنت: عبارت از فعلیست که حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم و یا صحابه کرام رضی الله عنه آن را انجام داده باشند.

سنت به دو قسم است سنت مؤکد و سنت غیر مؤکد.

سنت مؤکد: عبارت از آن فعلیست که حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم و یا صحابه کرام همیشه به انجام آن مداومت ورزیده و بدون عذر آنرا ترک نکرده اند. کسی که بدون عذری آن را ترک مینماید و یا به ترک آن عادت کرده است گنهکار و فاسق بوده و از شفاعت حضرت پیامبر صلی الله علیه وسلم محروم میگردد. ولی اگر گاهی تصادفاً و یا به اثر فراموشی ترک گردد، هیچ مضایقه ای در آن نیست. سنت غیر مؤکد: عبارت از فعلیست که پیامبر اکرم و یا صحابه کرام بدون عذر آن را بعضاً ترک کرده اند. ادا کننده آن مستحق اجر و ثواب بوده و بر تارک آن گناهی نیست. سنت غیر مؤکد راسنت زائده و سنت عادی نیز میگویند.

مباح: عملی را گویند که برای انجام دهنده آن ثواب و برای تارک آن عذابی نیست. حرام: چیزی که مسلمان بانص از آن منع شده است بنام حرام یاد میگردد. که منکر آن یعنی کسیکه حرام را حلال بگوید کافر میشود. سود، شراب، قمار و غیره حرام بوده و ضد آن حلال است.

مکروه: دو نوع است. مکروه تحریمی و مکروه تنزیهی. آن فعلی که برای مسلمان دوری و اجتناب از آن واجب است مکروه تحریمی گفته میشود و مسلمانیکه بدون کدام عذر به افعال مکروه تحریمی عمل کند سخت گنهکار میگردد. اما منکر کراهیت آن کافر گفته نمیشود.

مکروه تنزیهی: هر فعلی که دوری و اجتناب از آن مستحق پاداش و اجر بوده و کسی که از آن اجتناب نکند گنهکار نميگردد. مکروه تنزیهی گفته میشود.

III- تحکیم دانش :

- شاگردان راجع به اعمال شرعی از همدیگر سوال کنند، آموزگار نظارت کند؛
- آموزگار در ارائه جواب صحیح به شاگردان کمک کند؛
- در اخیر یکی از شاگردان متن را از روی کتاب با صدای بلند بخواند؛
- آموزگار در تلفظ و قرائت درست به او رهنمایی کند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار کلمه ها و واژه های جدید را روی تخته نوشته از هر شاگرد بخواهد تا یک کلمه را در جمله مناسب استعمال کند.

کار خانه گی :

- شاگردان خصوصیت هر یک از اعمال جایز و نا جایز را در گتایچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : بهار

صفحه کتاب : ۴ و ۵

تعداد درس : ۲

درس نخست : ۸ بیت نخستین متن

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان باید متن را به درستی خوانده بتوانند.
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بدانند.
- کلمه های جدید را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.
- مفهوم بیتها را به زبان و ادبیات خود بازگو کرده بتوانند.
- احساس زیبا پسندی در آنها رشد کند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی

- آموزگار بعد از تطبیق فعالیتهای مقدماتی و آماده ساختن شاگردان به فراگیری مطالب جدید اندوخته شاگردان را از درس قبلی با طرح سوالات ذیل یا مانند آن تداعی کند؛

- چرا با آمدن شریعت محمدی شریعتهای قبلی منسوخ قرار داده شدند؟
  - هدف و مقصد شریعت محمدی چیست؟
  - احکام جایز و ناجایز در شریعت محمدی کدام اند؟
- بعد از آن آموزگار عنوان درس جدید را در طی چند پرسش از متن جوابات شاگردان به دست آورده و آن را روی تخته نوشته به مرحله مطالعه مطالب جدید داخل شود.

II- مطالعه درس جدید

این مرحله را میتوان با شکلی از فعالیت گروهی شاگردان تطبیق کرد؛ طوریکه: همه شاگردان در یک گروه به شکل حلقه بنشینند. یک یک شاگرد به هدایت آموزگار هر کدام یک بیت متن را با صدای بلند بخواند. سایر شاگردان برای یک دقیقه در باره آن فکر کنند. بعد از آن یک شاگرد درک و برداشت خود را بگوید. سایر شاگردان اگر به آن چیزی میافزایند و یا رد میکنند اظهار نظر نمایند؛ در اخیر خود آموزگار نظریات شاگردان را توحید نموده و مفهوم درست بیت را بگوید و خود را متیقن سازد که شاگردان آن را درک نموده اند. و این کار تا بیت هشتم ادامه یابد تا این که یک درس تکمیل شود.

III- تحکیم دانش :

- شاگردان به نوبت به هدایت آموزگار متن را از روی کتاب با صدای بلند بخوانند؛
- سایر شاگردان آن را در کتاب تعقیب نموده در متن کلمه هایی را که به معنای آن نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- در اخیر به شاگردان فرصت داده شود تا کلمه هایی را که معنای آن را نمیدانند بپرسند؛
- سایر شاگردان در ارایه جواب سهیم ساخته شوند.

IV- ارزیابی :

- آموزگار از و شاگردان مفهوم بیتها را بپرسد.

کار خانه گی :

شاگردان در خانه هرکدام مقاله هایی را که نمایانگر احساس شان در باره بهار باشد بنویسند.

عنوان / موضوع : بهار

صفحه کتاب : ۴ و ۵

درس دوم : ۹ سطر اخیر متن

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- عین هدفهایی که برای درس قبلی (بخش اول متن) ذکر گردیده است.

روش تدریس

- این درس که بخش دوم متن را احتوا میکند در حقیقت ادامه درس قبلی است مانند درس قبلی در چهار مرحله تطبیق میگردد.
- آموزگار تجربه و ابتکار خود را در فعال ساختن عملیه های معرفتی شاگردان (احساس، ادراک، توجه، حافظه و تفکر) شاگردان به کار اندازند.

عنوان / موضوع : ورزش

صفحه کتاب : ۶ و ۷

تعداد درس : ۲

درس نخست : ۱۰ سطر اول متن

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان معنای کلمه های جدید را بدانند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- به اهمیت ورزش در مورد صحتمندی پی ببرند؛
- نوع ورزش را که برای سلامتی مناسب است تشخیص و انتخاب نمایند.

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی

- آموزگار بعد از انجام فعالیتهای مقدماتی، با طرح پرسشهای ذیل یا همانند آن شاگردان را به دریافت عنوان درس جدید رهنمایی کند؛
- ۱. آیا کسی که به صورت منظم فعالیت جسمانی میکند از صحت بهتر برخوردار خواهد بود یا کسی که بیشتر استراحت میکند؟
- ۲. فعالیتهای منظم جسمانی به چی نام یاد میشود؟
- ۳. عنوان درس امروز چیست؟ (ورزش)
- آموزگار عنوان درس را به صورت برجسته روی تخته نوشته و به مرحله دوم درس آغاز کند.

II- مطالعه درس جدید

- آموزگار هدایت دهد تا شاگردان ده سطر اول متن را به صورت خاموشانه بخوانند؛
- کلمه ها و واژه های جدید را یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه به شاگردان فرصت داده شود تا آنچه را که یادداشت کرده اند بپرسند و در ارایه جواب سایر شاگردان سهیم ساخته شوند؛
- آموزگار شاگردان را در پیدا کردن جواب دقیق رهنمایی کند.

III- تحکیم دانش :

- آموزگار از شاگردان بپرسد تا نام ورزشهایی را که در متن خوانده اند بگویند. یکی از شاگردان آن را روی تخته بنویسد.
- بعد از آن شاگردان نام ورزشهای محلی شان را بگویند و یکی از شاگردان آن را روی تخته بنویسد.
- سپس آموزگار نام تمام ورزشهایی را که توسط شاگردان یاد آوری شده برای شاگردان املا بگوید.

IV- ارزیابی :

- املاي شاگردان دیده شود.

کار خانه گی :

شاگردان حسب میل خود طرز اجرای یکی از ورزشهای محلی را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : ورزش

صفحه کتاب : ۶ و ۷

درس دوم : بخش باقیمانده متن

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- عین هدفهای درس قبلی (بخش اول)

روش تدریس

- این درس که بخش باقیمانده متن است در حقیقت ادامه درس قبلی میباشد مانند درس گذشته در چهار مرحله تطبیق شود.

* * *

عنوان / موضوع : چند پند از لقمان حکیم

صفحه کتاب : ۸

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم هر پند را که در متن ذکر شده بدانند؛
- مفاهیم آموخته شده را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- موارد استعمال هر پند را در زنده گی بدانند؛

روش تدریس

I- فعالیتهای مقدماتی

- آموزگار بعد از انجام فعالیتهای مقدماتی، با طرح چند پرسش از درس گذشته درس قبلی را در ذهن شاگردان تداعی کند و به صورت منطقی با درس جدید پیوست نماید. شاگردان را به وسیله پرسشهای ذیل با عنوان و مفاهیم درس جدید آشنا سازد.

- لقمان حکیم کی بود؟
- وجه شهرت او چی بود؟
- آیا از پند و نصیحتهای او چیزی شنیده اید؟
- آموزگار بعد از پرسشهای ذیل عنوان درس جدید را اعلام و روی تخته بنویسد.

II- مطالعه درس جدید

- آموزگار مانند درسهای گذشته به شاگردان هدایت دهد تا متن را خاموشانه با خود مطالعه کنند؛
- هرگاه در طی مطالعه با کلمه های نامأنوس مواجه میشوند و یا به مفهوم پندها نمیدانند با خود یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه به شاگردان موقع داده شود تا کلمه هایی را که نمیدانند بپرسند سایر شاگردان در ارائه جواب سهیم ساخته شوند؛
- در قدم بعدی به توضیح مفهوم هر پند پرداخته شود طوریکه: آموزگار هر پند را قبلاً روی فلش کارتها نوشته و یکایک به شاگردان نشان داده، شاگردان به زعم خود مفهوم آن را بگویند. درستترین مفهوم افاده شده را آموزگار مشخص بسازد.

III- تحکیم دانش :

- غرض تحکیم دانش - آموزگار ۱۰ پند را از متن انتخاب و برای شاگردان املا بگوید.

IV- ارزیابی :

- آموزگار از شاگردان یکایک بخواهد تا متن را به صدای بلند از روی کتاب بخوانند.

کار خانه گی :

شاگردان در کتابچه های کار خانه گی خود چند پند دیگر منسوب به لقمان حکیم یا سایر شخصیت های بزرگ را بنویسند.

آموزگاران محترم!

شما با استفاده از تجارب مسلخی قبلی خود و معلومات ارائه شده در این رهنما، مسلماً میتوانید برای درسهای بعدی پلان درسی بسازید لهذا ضرورت احساس نمیشود تا تمام درسهای کتاب درسی صنف ششم با تفصیل در قالب پلانهای درسی آورده شود. بناءً صرف برای چند درس بعدی منتخب، پلان درسی ساخته میشود. اما به منظور سهولت در کار آموزگاران محترم هدفهای هر درس تعیین میگردد. واگذار کردن تهیه پلانهای درسی بعضی درسها برای آموزگاران، در امر رشد ابتکار عمل ایشان خالی از مفاد نخواهد بود.

عنوان / موضوع : علم

صفحه کتاب : ۹

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنای واژه ها و کلمه های جدید را بیاموزند؛
- مفهوم هر بیت را به زبان خود گفته بتوانند؛
- ارزش و اهمیت علم را بیان کرده بتوانند؛
- به کسب و تحصیل دانش علاقمندی پیدا کنند.

روش تدریس

- آموزگار در مرحله مطالعه مطالب جدید زمینه فعالیت گروهی را برای شاگردان مساعد سازد؛
- در طی کار گروهی هر گروه مفهوم دو بیت را به ادبیات خود نوشته و یک تن از اعضای گروه آن را قرائت کند؛
- به سایر شاگردان موقع داده شود تا در باره ابراز نظر نمایند؛
- در اخیر خود آموزگار درستترین مفاهیم افاده شده را به شاگردان بگوید.

عنوان / موضوع : کامپیوتر

صفحه کتاب : ۱۱ و ۱۲

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- تمرین برای درست خواندن متن؛
- دانستن معنای واژه های کلمه های جدید؛
- افزایش معلومات شاگردان در مورد انکشاف تکنالوژی کامپیوتر؛
- معلومات راجع به اهمیت کامپیوتر در زنده گی انسانها.

روش تدریس

- آموزگار با استفاده از پلانهای درسی قبلی و تجارب خود هر دو درس مربوط تحت عنوان کامپیوتر را در طی چهار مرحله تطبیق کند.
- در مرحله مطالب جدید به آن عده شاگردانی که در باره کامپیوتر معلومات دارند فرصت داده شود تا معلومات خود را در باره کامپیوتر ابراز کند؛
- از شاگردانی که در مورد پروگرامهای کامپیوتر معلومات دارد در باره هر پروگرام و مؤثریت آن صحبت کند؛
- به سایر شاگردان فرصت داده شود تا به منظور ازدیاد معلومات خود در رابطه به موضوع سوال کنند.

عنوان / موضوع : سعدی شیرازی

صفحه کتاب : ۱۲

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به صورت روان و فصیح خوانده بتوانند؛
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بیاموزند؛
- واژه های جدید آموخته شده را در سایر جمله ها به کار برده بتوانند؛
- با شخصیت علمی و ادبی سعدی آشنا شوند؛
- قریحه ادبی در آنها انکشاف کند.

روش تدریس

- هر دو درس تحت عنوان سعدی شیرازی در طی چهار مرحله مانند درس تحت عنوان بهار تدریس شود.
- علاوه بر آن آموزگار ابتکار خود را در بیدار ساختن علایق معرفتی شاگردان از راه برجسته ساختن شخصیت ادبی سعدی به کار برد.

عنوان / موضوع : فیل

صفحه کتاب : ۱۳

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت چارت.

هدفها:

- شاگردان مانند متنهای قبلی، معنای واژه های جدید را بیاموزند؛
- واژه های جدید را در سایر جمله ها به کار برده بتوانند؛
- متن را به صورت روان خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- در مورد تنوع عالم حیوانات معلومات حاصل کنند؛
- راجع به نقش فیل در ایکو سیستم (جامعه حیاتی) معلومات پیدا کنند.

روش تدریس

۱- فعالیتهای مقدماتی

- آموزگار بعد از اجرای فعالیتهای مقدماتی و تداعی درس گذشته پرسشهایی را یکی پی دیگر مطرح کند تا در طی آن شاگردان عنوان درس را دریابند؛ به گونه ذیل:
- مشخصات ذیل در کدام حیوان دیده میشود؟
  ۱. بزرگترین حیوان خشکه است.
  ۲. گیاه خور است.
  ۳. در کشور ما یافت نمیشود.
  ۴. در افریقا و هندوستان یافت میشود.
- بالاخره در طی پرسشهای یاد شده شاگردان خواهند توانست عنوان درس را دریابند.
- آموزگار عنوان را به صورت برجسته روی تخته بنویسد.

II- مطالعهٔ درس جدید

برای تطبیق این مرحله قدم های آتی برداشته شوند:

- آموزگار از یک شاگرد بخواهد تا یک مشخصهٔ فیل را در یک جمله بگوید؛
- شاگرد دیگر به ادامهٔ آن مشخصهٔ دیگری را به آن علاوه کند تا آخر؛
- به گونهٔ مثال:
  ۱. فیل حیوان عظیم الجثه است.
  ۲. فیل دارای خرطوم است.
  ۳. با خرطوم خود میتواند گیاه ها و حتی درختها را بکند.
- بعد از فعالیت فوق به شاگردان فرصت داده شود تا متن را خاموشانه مطالعه کنند؛
- کلمه های جدید را یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه، معنای کلمه هایی را که یادداشت نموده اند بپرسند؛
- آموزگار، سایر شاگردان را در ارائهٔ جواب سهمیم سازد یا خود آموزگار آنها را به ارائهٔ جواب درست رهنمایی کند.

III- تحکیم دانش :

- چارتی را که در آن تصویر فیل نقش شده، (به جای نام هر عضو بالای اعضای آن باید عدد نوشته شده باشد) روی تخته نصب شود.
- به شاگردان وظیفه داده شود تا در مقابل هر عدد نام عضو فیل را نوشته در مقابل آن جمله ای بنویسند که نام عضو فیل در آن به کار برده شود؛ مثلاً: گوش فیل مثل پکه است.

IV- ارزیابی :

- آموزگار فعالیت شاگردان را که در مرحله سوم انجام داده اند مورد ارزیابی قرار دهد، اشتباهات شان را اصلاح کند.

کار خانه گی :

شاگردان راجع به فیل معلومات جمع آوری و در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

* * *

عنوان / موضوع : ارزش کار و کوشش

صفحه کتاب : ۱۴

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

شاگردان در نتیجه تدریس موضوع فوق باید:

- این متن و متنهای همانند را به آسانی خوانده بتوانند؛
- مفهوم جمله ها را بدانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- در همین رابطه چند جمله ساخته بتوانند؛
- راجع به نقش سعی و کوشش در امر خوشبختی انسان ابراز نظر کرده بتوانند.

عنوان / موضوع : نصیحت جامی به فرزندان

صفحه کتاب : ۱۶

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان با نمونه و سبک شعر جامی آشنا شوند؛
- از اندرزهای حکیمانه جامی بهره مند شوند؛
- به کسب علم علاقه مند شوند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفاهیم هر بیت را بدانند و آن را به زبان خود گفته بتوانند؛
- معنای کلمه ها و واژه های جدید را بیاموزند و آنرا در جمله های جدید به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار با استفاده از معلوماتی که در مقدمه این رهنما ذکر شده و تجارب قبلی خود هر دو درس موضوع فوق را در طی چهار مرحله تطبیق کند. حتی الوسع کوشش شود تا بیشترین فعالیت های آموزشی را خود شاگردان انجام دهند. آموزگار رول رهنما را داشته در حل مشکلات به آنها یاری رساند.

عنوان / موضوع : بازی با کلمه ها

صفحه کتاب : ۱۸

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- تمرین کاربرد کلمه های مطلوب در جاهای مطلوب؛
- انکشاف استعداد و قابلیت یاد آوری کلمه ها در وقت ضرورت؛
- تمرین برای درست نوشتن کلمه ها؛
- دلچسپ ساختن فعالیت آموزش؛
- افزایش ذخیره لغات شاگردان.

روش تدریس

۱- فعالیتهای مقدماتی

- آموزگار حسب هدیایات قبلی ، طرز عملهای تنظیم صنف را عملی و با طرح چند سوال پلان شده از درس گذشته ، معلومات شاگردان را که از درس قبلی به دست آورده اند تداعی کند و از طریق طرح پرسشهای جدید ذهن شان را به دریافت مطالب جدید رهنمایی کند؛ به گونه مثال:
- کی میتواند کلمه یی را پیدا کند که با حرف ن ختم شده باشد؛ مثلا: تابستان.
- اکنون کی میتواند کلمه را پیدا کند که با حرف ن آغاز شود. بیا بید این بازی را که به نام بازی با کلمات یاد میشود آغاز کنیم. این موضوع درس جدید است.

II- مطالعه درس جدید

- آموزگار طرزالعمل این درس را به شاگردان تشریح کند؛
- بعد از تشریح طرزالعمل چارتی را که مطابق جدول کتاب تهیه شده روی تخته نصب کند؛
- مجدداً تشریح کند که کلمه بعدی با حرف آخری کلمه قبلی آغاز شده است؛
- شاگردان به اساس هدایت آموزگار بعد از کلمه روز، باقی کلمه ها را دریافته و یکی بعد از دیگر ردیف نمایند و این کار را با در نظرداشتن وقت ادامه دهند؛
- کوشش شود هر شاگرد بتواند در پیدا کردن اقلایک کلمه سهم بگیرد. تا اخیر.

III- تحکیم دانش :

- در تحکیم دانش، آموزگار به منظور ابتدای چنین فعالیت یک کلمه را روی تخته بنویسد؛
- سپس به یک شاگرد هدایت دهد تا کلمه بعدی را مطابق طرزالعمل قبلی بنویسد؛
- شاگرد مذکور بعد از نوشتن کلمه مناسب هر شاگردی را که انتخاب کند باید کلمه بعدی را بنویسد، بازی تا اخیر ادامه یابد.

IV- ارزیابی :

- آموزگار در طی مرحله سوم از فعالیت شاگردان ارزیابی نیز به عمل آورد.

کارخانه گی :

طبق رهنمود فوق آموزگار یک کلمه را انتخاب و برای شاگردان هدایت دهد تا ۲۰ کلمه دیگر را به گونه یی که در صنف ردیف شده اند در خانه در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : استعمال مواد نشه آور

صفحه کتاب : ۱۸ و ۱۹

تعداد درس : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان یاید ضررهای مواد نشه آور را بدانند؛
- از مواد نشه آور تنفر پیدا کنند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنای کلمه های جدید را بدانند؛
- کلمه های جدید را در سایر جمله ها استعمال کرده بتوانند.

روش تدریس

- پروسه درس شامل عنوان (استعمال مواد نشه آور) همانند درسهای قبلی در طی چهار مرحله تطبیق شود.
- آموزگار سعی کند تا در طی مطالعه مطالب جدید، ضررهای مواد نشه آور را برجسته سازد؛
- شاگردان را برانگیزد تا در مورد ضررهای مواد نشه آور فکر کنند و نظریات خود را ابراز کنند؛
- آموزگار در قبال مهارت خواندن و فهمیدن متن به جنبه تربیتی موضوع نیز توجه کند.

عنوان / موضوع : صحبت بد

صفحه کتاب : ۲۰

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان بتوانند که متن را به درستی بخوانند؛
- معنای کلمه های جدید را بیاموزند؛
- کلمه های جدید را در جمله های مناسب استعمال کرده بتوانند؛
- مفهوم متن را به طور کل به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- پیام متن را به دیگران گفته بتوانند.

روش تدریس

- هر دو درس شامل عنوان فوق در طی چهار مرحله تطبیق گردد؛
- در تطبیق مراحل درس از رهنمود درسهای قبلی استفاده شود؛
- سعی شود تا کلمه های نا آشنا در جمله های مختلف استعمال شود؛
- به شاگردان در فعالیتهای تدریس و یادگیری سهم فعال داده شود.

عنوان / موضوع : حضرت علی کرم الله وجهه

صفحه کتاب : ۲۱

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان با زنده گینامه حضرت علی کرم الله وجهه آشنا شوند؛
- نقش او را در نشر دین مبین اسلام بدانند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند؛
- کلمه های جدید را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- هر دو درس مربوط عنوان فوق یکسان با استفاده از معلوماتی در بخش معلومات عمومی ارایه گردیده است؛
- آموزگار سعی کند که در طی تدریس، بزرگواری شخصیت علی کرم الله وجهه را برجسته سازد تا شاگردان در ساختن شخصیت خود آن را سرمشق قرار دهند؛
- آموزگار دلایلی را که عبدالغفور لاری و سایر مورخین در مورد مدفن علی کرم الله وجهه ارایه نموده به شاگردان بگویند.

عنوان / موضوع : حکایت

صفحه کتاب : ۲۲

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان از زنده گی نامه حضرت عمر رضی الله عنه و عدالت او معلومات حاصل کنند؛
- مفهوم هر بیت شعر را به زبان خود بیان کرده بتوانند؛
- مفهوم تمام شعر را بازگو کرده بتوانند؛
- معنا و مفهوم کلمه های جدید را بیاموزند؛
- کلمه های جدید را در سایر جمله ها به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- هر دو درس شامل عنوان حکایت به طور مشابه در چهار مرحله تدریس شود؛
- در مرحله نخست بعد از تطبیق فعالیت های مقدماتی، زمینه فراگیری مطالب جدید فراهم ساخته شود؛
- در طی مرحله دوم که در برگیرنده مطالعه و فراگیری معلومات جدید میباشد سعی شود تا شاگردان در جریان تدریس سهم فعال گرفته آموزگار حیثیت رهنما را اختیار کند؛
- در مرحله تحکیم دانش تمرین های پلان شده بالای شاگردان کار شود؛
- بالاخره بعد از تکمیل سه مرحله فوق از دانش اندوخته شاگردان ارزیابی صورت گیرد؛
- در صورتی که اکثر شاگردان مطالب شامل درس به درستی فرانگرفته باشند باید این درس در لست درسهای تکراری گرفته شود تا مجددا تکرار شود.

عنوان / موضوع : فواید سبزیجات برای بدن ما

صفحه کتاب : ۲۳

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت، نمونه هایی از سبزیجات، در صورت امکان چارت حاوی تصاویر سبزیجات.

هدفها:

- شاگردان در مورد اهمیت غذایی سبزیجات معلومات حاصل کنند؛
- در مورد طرز استفاده از سبزیجات معلومات حاصل کنند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند؛
- آنچه را که از متن درک کرده اند نوشته بتوانند؛
- معنی کلمه ها و واژه های جدید را دانسته در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- همانند سایر موضوعات درسی، این موضوع نیز در طی چهار مرحله تدریس میشود؛
- در مرحله نخست بعد از انجام فعالیتهای مقدماتی، آموزگار از شاگردان بخواهد تا از سبزیجاتی که میشناسند نام بگیرند. شاید چند شاگرد بعضی از میوه جات را نیز در زمره سبزیجات بشمارند، آموزگار باید این اشتباه را تصحیح کند؛
- غرض دریافت عنوان درس جدید از شاگردان بخواهد تا فواید سبزیجات را یاد آور شوند؛

- بعد از ابراز نظر شاگردان، عنوان درس جدید روی تخته نوشته شود.
- در مرحله دوم یعنی فراگیری معلومات جدید سعی شود تا شاگردان در فعالیتهای آموزشی مستقیماً سهیم ساخته شوند. به گونه مثال: آموزگار یکایک سبزیجات را به شاگردان نشان بدهد. شاگردان نام آن را به زبان گفته روی تخته بنویسند. سایر فعالیتهای مانند درسهای گذشته پیش برده شود.
- در مرحله تحکیم دانش بهتر خواهد بود تا آموزگار چارتی را قبلاً تهیه نماید که در آن هر جمله کتاب در باره درس جدید نوشته شود جای یکی یا دو کلمه در آن خالی بماند. از شاگردان بخواهد تا کلمه مناسب را بدون این که به کتاب مراجعه کنند پیدا نمایند.
- بالاخره آموزگار در تطبیق مرحله چهارم از تجارب قبلی استفاده کند.

* * *

عنوان / موضوع : احمدشاه بابا

صفحه کتاب : ۲۴ و ۲۵

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر، فلش کارت و در صورت امکان نقشه افغانستان در زمان احمد شاه بابا.

هدفها:

- شاگردان با زنده گینامه و شخصیت احمد شاه بابا آشنا شوند؛
- نقش او را در احیای هویت ملی افغانها بدانند؛
- متن را به درستی خوانده و مفهوم آن را بدانند؛
- کلمه های جدید را در جمله های مناسب استعمال کرده بتوانند.

روش تدریس

- هر دو درس شامل موضوع فوق در چهار مرحله که در بخش معلومات عمومی رهنمایی گردیده است تطبیق شود؛
- در طی درس نقشه افغانستان در زمان احمدشاه بابا به شاگردان نشان داده شود؛
- در مورد شکوه و عظمت افغانها در زمان سلطنت احمدشاه بابا به شاگردان یاد آوری شود؛
- به فراگیری متن توجه خاص صورت گیرد.

* * *

عنوان / موضوع : عزت نفس

صفحه کتاب : ۲۶

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان باید به مفاهیم همت، عزت نفس و استغنا آشنا شوند؛
- اهمیت عزت نفس را تشریح کرده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- مفهوم هر بیت را به تنهایی نیز گفته بتوانند؛
- معنی کلمه ها و واژه های جدید را بدانند و در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- هر دو درس شامل عنوان فوق در طی چهار مرحله تطبیق گردد؛
- در مرحله دوم (معلومات جدید) سعی شود تا شاگردان مفهوم و اهمیت عزت نفس را به وضاحت درک کنند؛
- در مرحله تحکیم دانش مباحثه بین شاگردان سازمان داده شود؛
- در مرحله ارزیابی، کلمه های جدید روی تخته نوشته شود هر شاگرد فراخوانده شود تا آن را در جمله های مناسب استعمال کنند.

* * *

عنوان / موضوع : مادر

صفحه کتاب : ۲۷

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان در مورد بزرگواری مادر معلومات بیشتر کسب کنند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- متن را به صورت شیوا و روان خوانده بتوانند؛
- معنا و مفهوم کلمه های جدید را دانسته در جمله های مناسب به کار برده بتوانند؛
- احساس محبت و احترام خود را در مورد مادر به رشته تحریر در آورده بتوانند.

روش تدریس

- هر دو درس تحت عنوان فوق همانند درسهای گذشته در طی چهار مرحله تطبیق گردد؛
  - آموزگار ابتکار خود را در غنی ساختن جنبه تربیتی موضوع به کار اندازد؛
  - آموزگار در طی مطالعه مطالب جدید بعضی از قواعد دستور زبان را نیز تدریس کند.
- به گونه مثال، میتوان در مورد تشخیص اسمها تمرینهایی را بالای شاگردان انجام داد.

* * *

عنوان / موضوع : حقوق زن در اسلام

صفحه کتاب : ۲۸

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان از اساسات حقوق بشر آگاهی یابند؛
- از حقوق زن به حیث بخشی از حقوق بشر آگاهی یابند؛
- از دساتیر دین مبین اسلام در مورد حقوق زن اطلاع یابند؛
- مفهوم هر ماده متن را به زبان و ادبیات خود بازگو کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را دانسته و آن را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند؛
- متن را به صورت شیوا و فصیح خوانده بتوانند.

روش تدریس

- این درس نیز مانند درسهای گذشته در طی چهار مرحله تدریس میگردد؛
- در جریان فعالیتهای تدریس، آموزش آموزگار بکوشد تا بینش شاگردان را در مورد زنها معلوم کند؛
- هرگاه آموزگار دریافته که موقف زنها در نظر بعضی از شاگردان پایین است باید در اصلاح فکر و اندیشه آنها ابتکار لازم را به کار برد؛
- در تطبیق این درس فعالیت بیشتر به شاگردان محول شود.

* * *

عنوان / موضوع : مهمان نوازی و در رستوران

صفحه کتاب : ۲۹

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به ادبیات خود بیان کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند؛
- کلمه های جدید را در جمله های جدید به کار برده بتوانند؛
- در مورد رسم مهمان نوازی و خوبیهای آن ابراز نظر کرده بتوانند؛
- در مورد عنعنات افغانها در مورد برخورد با مهمان معلومات خود را به رشته تحریر در آورده بتوانند.

روش تدریس

- با استفاده از رهنمود عمومی که در بخش معلومات عمومی این کتاب تذکر داده شده است، موضوع فوق در طی چهار مرحله تدریس گردد؛
- در مرحله مطالعه مطالب جدید در قبال تقویه مهارت‌های خواندن، نوشتن و درک مفهوم متن، کوشش شود تا رسم مهمان نوازی افغانها برجسته ساخته شود.

* * *

عنوان / موضوع : نظام الملک

صفحه کتاب : ۳۰

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان مفهوم درس را درک نموده و آن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- ارزش و اهمیت تدبیر نظام الملک را بیان کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را دانسته، آن را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند.

روش تدریس

- این درس نیز مانند درسهای قبلی در چهار مرحله تدریس میگردد؛
- به جنبه تربیتی موضوع توجه خاص صورت گیرد.

عنوان / موضوع : چیستانها

صفحه کتاب : ۳۱

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و چارت

هدفها:

- در نتیجه دریافت جواب معماها ، قدرت تفکر شاگردان انکشاف یابد؛
- روش حل مسایل را بیاموزند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند.

روش تدریس

- همانند درسهای گذشته ، موضوع فوق در طی چهار مرحله تدریس گردد؛
- مطالعه مطالب جدید به صورت بخش پرابلمی موضوع پیش برده شود؛
- هرگاه شاگردان جواب چیستان را یافته نتوانستند آموزگار به ایشان قرار ذیل

رهنمایی کند:

- جواب چیستان ۱ : در خانه همان چهار گربه است.
- ۲ و ۱۰ = ۱۲ شاخه ، که اشاره به ۱۲ ماه یک سال است.
- جواب چیستان ۲ : ۳۰ برگ اشاره به ۳۰ روز هر ماه است.
- ۲ دانه میوه اشاره به شب و روز است.
- جواب چیستان ۳ : پنج انگشت دست / پا
- جواب چیستان ۴ : زمین

- جواب چیستان ۵ : تاریکی
- جواب چیستان ۶ : نمک
- جواب چیستان ۷ : نی

* * *

عنوان / موضوع : گریستن افلاطون

صفحه کتاب : ۳۲

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- جنبه تربیتی متن را استنباط کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را دانسته و در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار متن را با استناد از رهنمودی که در بخش نخستین این رهنما ذکر شده تدریس کند؛
- از شاگردان خواسته شود تا درمورد جنبه تربیتی و اخلاق شعر ابراز نظر کنند؛
- به سایر شاگردان زمینه ابراز نظر مساعد شود؛
- شاگردان معنی کلمه های مشکل را از همدیگر بیبرسند؛
- هرگاه قناعت شان به جواب همدیگر حاصل نشد آنگاه از آموزگار بیبرسند.

عنوان / موضوع : حکایت

صفحه کتاب : ۳۳

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- کلمه های جدید را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار بعد از تطبیق مراحلی که در بخش معلومات عمومی رهنمایی گردیده است، از چند شاگرد بخواهد تا مفهوم حکایت را به زبان و ادبیات خود بگویند؛
- از چند شاگرد خواسته شود تا مطلب اساسی قصه را بگویند؛
- کلمه های جدید مربوط به قصه که در پاورقی ترجمه شده توسط شاگردان در سایر جمله ها به کار برده شوند.

عنوان / موضوع : خوشنودی دلها

صفحه کتاب : ۳۴

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان متن را به لهجه و شیوه درست خوانده بتوانند؛
- مفهوم هر بیت را به صورت جداگانه بازگو کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند؛
- کلمه های جدید را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- در مرحله مطالعه مطالب جدید آموزگار صنف را به شش گروه تقسیم کند؛
- هر گروه مفهوم یک بیت را بنویسد و به اساس نوبت نماینده هر گروه آن را قرائت کند؛
- سایر شاگردان در مورد برداشت هر گروه ابراز نظر کنند؛
- آموزگار شاگردان را به دریافت درستترین مفهوم هر بیت رهنمایی کند؛
- در پایان درس به طور کار خانه گی به شاگردان وظیفه دهد که کلمه های جدید معنی شده در پاورقی را در جمله های جدید به کار برند.

عنوان / موضوع : مطبوعات و نشرات

صفحه کتاب : ۳۵

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- ارزش مطبوعات و نشرات را در انکشاف آگاهی مردم بیان کرده بتوانند؛
- چند سطر دیگر به ادامه متن نوشته بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار در مرحله مطالعه مطالب جدید نخست به شاگردان هدایت دهد تا متن را به صورت خاموشانه خوانده نکات اساسی متن را به ذهن بسپارند؛
- در طی مطالعه کلمه های جدید را یادداشت نموده در فرصت بعدی معنی آن را بپرسند؛
- شاگردان راجع به اهمیت مطبوعات و نشرات ابراز نظر کنند؛
- شاگردان از انواع و اقسام وسایل و رسانه های خبری نام برده و استفاده و اهمیت هر کدام را به ادبیات خود بیان کنند.

عنوان / موضوع : دستور زبان

صفحه کتاب : ۳۷

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان با بعض قواعد دستوری آشنا شوند؛
- حرفهای مخصوص زبان عربی، حرفهای مخصوص زبان دری و حرفهای مشترک بین زبان عربی و دری را بشناسند؛
- کلمه های عربی را از روی کاربرد حرفهای مخصوص عربی تشخیص دهند؛
- کلمه های مخصوص زبان دری را از روی حرفهای مخصوص آن تشخیص دهند؛
- راجع به اقسام اسم معلومات حاصل کنند.

روش تدریس

- در مرحله مطالعه مطالب جدید بعد از مطالعه متن شاگردان به پنج گروه تقسیم شوند. به دو گروه اول وظیفه داده شود تا ده کلمه یی را بنویسند که در آن حرفهای مخصوص زبان عربی به کار رفته باشد؛
- به گروه دوم وظیفه داده شود تا کلمه مخصوص زبان دری که در آن حرفهای خاص زبان دری به کار رفته باشد بنویسند؛
- گروه سوم ده کلمه را که در آن از حرفهای مشترک زبان دری و عربی استفاده شده بنویسند؛
- گروه چهارم و پنجم در مورد درستی یا نادرستی اظهارات هر سه گروه قضاوت نمایند؛
- در قسمت کار خانه گی وظیفه داده شود تا مثالهای اسم ذات و اسم معنی را غیر از آن چه در کتاب ذکر شده بنویسند.

عنوان / موضوع : غلام عاقل

صفحه کتاب : ۳۹

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تپاشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- متن را انشاء کرده بتوانند؛
- قواعد دستوری متن را بدانند، منجمله اسمهایی را که در متن به کار برده تشخیص داده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را دانسته و در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- در مرحله دوم آموزگار به شاگردان هدایت دهد تا متن را به صورت خاموشانه مطالعه کنند و در طی مطالعه اگر با کلمه هایی که معنای آن را نمیدانند مواجه شوند آن را یادداشت کنند؛
- از شاگردان خواسته شود تا مقصد اساسی قصه را دریابند؛
- معنی کلمه های جدید توضیح شود؛
- شاگردان در خانه کلمه های جدید را در جمله های مناسب استعمال کنند.

عنوان / موضوع : خطر ماین

صفحه کتاب : ۴۰ و ۴۱

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان از خطر ماین آگاه ساخته شوند؛
- با شیوه احتیاط از ماین آشنا شوند؛
- مفهوم متن را بدانند و آن را به دیگران انتقال داده بتوانند؛
- چند سطر در این رابطه علاوه کرده بتوانند؛
- بعض قواعد دستوری، منجمله زمانه ها را در متن تشخیص داده بتوانند.

روش تدریس

- در ابتدای مرحله مطالعه مطالب جدید آموزگار به شاگردان هدایت دهد تا متن را به صورت خاموشانه مطالعه کنند و در طی آن فعالیتهای ذیل را انجام دهند:
  ۱. کلمه های جدید را که معنای آن را نمیدانند یادداشت کنند؛
  ۲. مفهوم متن را به ذهن بسپارند؛
  ۳. افعال ماضی را در متن نشانی کنند؛
- بعد از این که شاگردان متن را مطالعه کردند در مورد هدایتهای فوق زمینه مباحثه را آماده ساخته خودش شاگردان را رهنمایی کند تا به نتیجه درست دست یابند.

عنوان / موضوع : دفتر جهان

صفحه کتاب : ۴۲

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت

هدفها:

- شاگردان متن را با لحن شعری به صورت درست خوانده بتوانند؛
- مفهوم هر بیت را دانسته به زبان و ادبیات خود بازگو کرده بتوانند؛
- معنای کلمه های جدید را دانسته در جمله های مناسب به کار برده بتوانند؛

روش تدریس

- آموزگار، به شاگردان کمک کند تا طرز درست قرائت متن را بیاموزند؛
- بعد ازین که شاگردان کلمه ها و واژه های مشکل را در طی مطالعه یادداشت کردند آموزگار زمینه حل پرسشهای شاگردان را با سهمگیری سایر شاگردان مساعد سازد؛
- به شاگردان هدایت دهد تا به صورت انفرادی هرکدام مفهوم یک بیت را بگویند؛
- شاگردان مفهوم کلی متن را به طور کار خانه گی در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : کاربرد عدد هفت

صفحه کتاب : ۴۳

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تپاشیر و فلش کارت.

هدفها:

- به معلومات شاگردان افزوده شود؛
- شاگردان مهارت خواندن متن را حاصل کنند؛
- مفهوم متن را گفته بتوانند؛
- کلمه های جدید را تشخیص و در جمله های مناسب به کار برند؛
- بعض قواعد دستوری منجمله ضمیر را بشناسند.

روش تدریس

- در طی مرحله مطالعه مطالب جدید، شاگردان متن را خاموشانه مطالعه و کلمه های جدید را یادداشت کنند؛
- شاگردان به نوبت کلمه هایی را که یادداشت کردند از آموزگار بپرسند آموزگار دیگران را در ارایه جواب سهیم سازد؛
- از شاگردان خواسته شود موارد کاربرد عدد هفت را به نوبت بگویند؛
- علاوه بر آن چه در متن ذکر شده اگر در مورد کاربرد عدد هفت در سایر موارد چیزی علاوه کرده میتوانند بگویند.

عنوان / موضوع : بناهای تاریخی بلخ

صفحه کتاب : ۴۴ و ۴۶

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان در مورد ابدات تاریخی کشور معلومات حاصل کنند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را گفته بتوانند.
- معنای کلمه های جدید را بیاموزند؛
- از جمله قواعد دستوری فعل ماضی را بشناسند.

روش تدریس

- آموزگار به شاگردان هدایت دهد تا در طی مطالعه متن علاوه بر یادداشت نمودن کلمه های جدید مفهوم متن را به ذهن بسپارند؛
- بعد از دریافت معنای کلمه های جدید از چند شاگرد خواسته شود تا مفهوم متن را به صورت شفاهی بگویند؛
- سایر شاگردان اگر در مورد هردو بنای تاریخی بلخ که در متن تذکر داده شده معلومات بیشتر داشته باشند ابراز نظر نمایند؛
- در قسمت کار خانه گی به شاگردان هدایت داده شود تا مفهوم دو بیت اخیر متن را در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : ضرب المثلها

صفحه کتاب : ۴۷

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان با فرهنگ عامیانه آشنایی حاصل کنند؛
- از ضرب المثلها در مؤثر ساختن مفاهیم استفاده کنند؛
- متن را به خوبی خوانده بتوانند؛
- کلمه های جدید را در جمله های مناسب استعمال کرده بتوانند.

روش تدریس

- در مرحله دوم، شاگردان همانند سایر درسها ابتدا متن را خاموشانه با خود مطالعه و در طی آن اگر کلمه های جدید و نا آشنا به نظرشان آمد یادداشت کنند؛
- معنی کلمه های جدید را بپرسند، سایر شاگردان در ارایه جواب سهیم ساخته شوند؛
- شاگردان به اساس نوبت یک یک ضرب المثل را خوانده مورد استعمال آن را بگویند؛
- هر شاگرد در خانه ۴ تا ۵ ضرب المثل را از دیگران یاد گرفته در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : پیر حاضر جواب

صفحه کتاب : ۴۸

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- به صفحه ۳۰ (نظام الملک) مراجعه شود.

روش تدریس

- در مرحله دوم مانند درسهای گذشته، شاگردان متن را با خود بخوانند؛
- در طی مطالعه، کلمه های جدید و نا آشنا را یادداشت کنند تا در فرصت بعدی برای شان واضح ساخته شود؛
- مفهوم و مصداق متن را چند شاگرد بگویند؛
- مفهوم دو بیت اخیر را شاگردان در خانه در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : عدالت

صفحه کتاب : ۴۹

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان در مورد تقوی حضرت عمر بن عبدالعزیز معلومات حاصل کنند؛
- مفهوم تقوی را به دیگران منتقل داده بتوانند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند.

روش تدریس

- در ابتدای مرحله دوم به شاگردان هدایت داده شود تا تمام متن را به صورت خاموشانه مطالعه کنند و در طی آن فعالیتهای ذهنی ذیل را انجام دهند:
  ۱. کلمه های جدید و نا آشنا را که معنای آن را نمیدانند یادداشت کنند آموزگار در فرصت بعدی با سهم دادن سایر شاگردان مشکل شاگردان را حل کند؛
  ۲. مفهوم اساسی قصه را شاگردان به ذهن بسپارند؛
- بعد از تکمیل فعالیت فوق آموزگار نخست به شاگردان فرصت دهد تا معنای کلمه هایی را که یادداشت کرده اند بپرسند و آموزگار در ارایه جواب سایر شاگردان را سهم بسازد بعد از آن از چند شاگرد مفهوم اساسی قصه را بپرسد تا برداشت خود را از متن به زبان خود بگویند.

عنوان / موضوع : مولانا جلال الدین بلخی

صفحه کتاب : ۵۰

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان با زنده گینامه عارف و دانشمند مشهور کشور مولانا جلال الدین بلخی آشنایی حاصل کنند؛
- مفهوم متن را درک نموده به دیگران گفته بتوانند؛
- معنای کلمه های جدید را دانسته آن را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار در انکشاف مهارت خواندن شاگردان و درک مفهوم توسط آنها ابتکار خود را به کار اندازد. برای این منظور بیشترین فعالیت آموزشی را به شاگردان محول سازد؛
- در قسمت کار خانه گی به شاگردان وظیفه دهد تا چند سطر معلومات بیشتر را راجع به زندگینامه مولانا جلال الدین بلخی بنویسند.

عنوان / موضوع : سلطانه رضيه

صفحه کتاب : ۵۲

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- مانند هدفهای عنوان صفحه ۵۰ (مولانا جلال الدین بلخی)

روش تدریس

- شاگردان مانند درسهای گذشته متن را به صورت خاموشانه بخوانند؛
- معنای کلمه های جدید را از سایر شاگردان بپرسند، آموزگار در حل مشکل به ایشان کمک کند؛
- از چند شاگرد خواسته شود تا راجع به برازنده گی شخصیت سلطانه رضیه صحبت کند.
- کلمه های جدید را در جمله های مناسب استعمال و در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : فن نامه نگاری

صفحه کتاب : ۴۵

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان در طی تطبیق درس، فن نامه نگاری را بیاموزند؛
- مهارت و قابلیت نوشتن نامه ها را کسب کنند؛
- از متن در نگارش نامه ها استفاده کرده بتوانند؛
- مفهوم متن را به دیگران گفته بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار در طی مراحل درس از ابتکار عمل کار گیرد تا شاگردان مهارت نامه نویسی را حاصل کنند؛
- برای اینکه استعداد شاگردان تبارز کند آموزگار باید بیشترین فعالیت را بالای شاگردان انجام دهد؛
- به طور کار خانه گی برای شاگردان وظیفه داده شود تا نامه هایی را به عنوان پدر، برادر و یا دوست خود بنویسند.

عنوان / موضوع : زیان طمع

صفحه کتاب : ۵۶

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- مانند هدفیایی که برای درس صفحه ۳۴ (خوشنودی دلها) ذکر گردیده

روش تدریس

- به نکات اساسی که در مورد روش تدریس صفحه ۳۴ تحت عنوان خوشنودی

دلها نوشته شده مراجعه شود.

عنوان / موضوع : وقایه کردن کتابها

صفحه کتاب : ۵۷

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان به مهارتهای حرفوی دسترسی پیدا کنند؛
- کتابهای خود را خود وقایه کرده بتوانند؛
- مفهوم متن را درک و آن را در عمل پیاده کرده بتوانند؛
- در زنده گی به خودکفایی علاقه پیدا کنند؛
- مفهوم متن را به دیگران گفته بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار متن را به گونه یی تدریس کند که شاگردان علاوه بر مهارت خواندن متن و فهمیدن مفهوم آن مهارت عملی وقایه کردن کتابها را نیز بیاموزند، این نتیجه برداشت درست از متن است؛
- برای شاگردان کار خانه گی داده شود تا با استفاده از متن هرکدام یک یک کتاب دری یا کتابچه های خود را در خانه وقایه کنند؛
- نام موادی را که در وقایه کردن استفاده کرده اند در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : بایسکل و موترسایکل

صفحه کتاب : ۵۸

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- افزایش معلومات شاگردان؛
- انکشاف مهارت خواندن؛
- انکشاف مهارت درک و بیان مفهوم؛
- فهمیدن معنای کلمه های جدید؛
- به کار بردن کلمه های جدید در جمله های مناسب.

روش تدریس

- به روش تدریس موضوع کمپیوتر به صفحه ۴۲ مراجعه شود.

عنوان / موضوع : آزمایش هوش

صفحه کتاب : ۶۰

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- هدفهای مربوط به عنوان چيستانها ديده شود.

روش تدریس

- روش تدریس این موضوع تا حدی در متن روشن شده است؛
- آموزگار برای علاقه مند ساختن شاگردان این آزمایش را بالای در شاگرد دیگر نیز اجرا کند تا تمام شاگردان به طریقه آن آشنا شوند؛
- در قسمت کار خانه گی به شاگردان وظیفه داده شود تا مفهوم رباعی را که در ضمن موضوع نوشته شده در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : پشه ملاریا

صفحه کتاب : ۶۲

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان در مورد بیماری ملاریا و چگونه گسی انتقال آن معلومات حاصل کنند؛
- طرز وقایه از مبتلا شدن به مرض ملاریا را بدانند؛
- مفهوم متن را به دیگران گفته بتوانند؛
- معنای کلمه های جدید را دانسته در جمله های مناسب استعمال کرده بتوانند؛

روش تدریس

- شاگردان علاوه بر این که شیوه درست خواندن متن و معنی کلمه های جدید را بیاموزند باید پشه ملاریا را بشناسند؛
- در مورد بیماری ملاریا معلومات حاصل کنند و طرز وقایه از مبتلا شدن به بیماری ملاریا را نیز بیاموزند. برای این منظور آموزگار باید به شیوه تدریس موضوع استعمال مواد نشه آور صفحه ۵۰ مراجعه کند.

عنوان / موضوع : پند دانایان

صفحه کتاب : ۶۴

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنی و مفهوم هر بیت را بدانند؛
- معنای کلمه های جدید را دانسته و آن را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند؛
- بعض قواعد دستوری، منجمله حالت افعال را در متن واضح ساخته بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار باید در طی مراحل مختلف تدریس به شاگردان شیوه درست خواندن متن را بیاموزاند و آنها را با مفهوم هر بیت آشنا سازد علاوه بر آن برای شاگردان حالت های مختلف فعل را نیز در متن نشان دهد؛
- به شاگردان وظیفه داده شود تا کلمه های جدید را که در پا ورقی متن آمده در جمله های مناسب به کار برند.

عنوان / موضوع : صلح

صفحه کتاب : ۶۶

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان با مفهوم صلح آشنا شوند؛
- اهمیت و ارزش صلح را در بهبود زنده گی بدانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- اصطلاحات جدید را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند؛
- به ارتباط متن چند سطر دیگر را خود شان نوشته بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار در قبال تدریس مهارتهای زبان، شاگردان را از طریق اظهار نظرهای آنها با مفهوم صلح آشنا سازد؛
- شاگردان را رهنمایی کند تا به ارتباط اهمیت صلح نظریات و افکار خود را بنویسند.

عنوان / موضوع : حرص و تکبر

صفحه کتاب : ۶۸

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان مفهوم متن را بدانند؛
- مفهومی را که از متن درک کرده اند به دیگران بازگو کرده بتوانند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را دانسته و در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- در مرحله مطالعه مطالب جدید آموزگار به منظور کسب مهارت خواندن و درک مفهوم به شاگردان فرصت دهد تا متن را به صورت خاموشانه مطالعه کنند؛
- همانند درسهای قبلی، کلمه ها و حتی جمله هایی را که معنای آن را نمیدانند با خود یادداشت کنند تا بعداً برای حل مشکل شان زمینه سوال و جواب آماده ساخته شود؛
- شاگردان راه درک مفهوم یاری کند.

عنوان / موضوع : نصیحت بیوقت

صفحه کتاب : ۶۹

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را بدانند؛
- آن چه را که از متن درک نموده اند به دیگران گفته بتوانند؛
- کلمه های جدید را در جمله ها به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار بعد از تدریس مهارت خواندن کوشش کند تا شاگردان مفهوم اساسی و مفهوم ضمنی قصه را دریافته و اظهار نظر کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را دانسته در جمله های مناسب به کار برده بتوانند؛
- آن چه را که از متن دریافته اند به دیگران گفته بتوانند.

عنوان / موضوع : میانجیگری

صفحه کتاب : ۷۰ و ۷۱

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به صورت درس و روان خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را درک کنند؛
- آن چه را که از متن درک نموده اند به دیگران توضیح داده بتوانند؛
- اهمیت میانجیگری را در حل منازعات تشریح کرده بتوانند؛
- خود نیز برای آینده نقش میانجی را در حل منازعات ایفا کرده بتوانند؛
- معنی و مفهوم کلمه های جدید را بدانند.

روش تدریس

- آموزگار علاوه بر تدریس مهارت های زبان اهمیت میانجیگری را در حل مسایل متنازع فیه واضح سازد؛
- شاگردان را در امر حل مسایل دیگران تشویق کند؛
- در قسمت کار خانه گی به شاگردان وظیفه دهد تا در مورد اهمیت و ارزش میانجیگری در امر حل مسایل ذات البینی معلومات خود را بنویسند.

عنوان / موضوع : خواجه عبدالله انصاری (رح)

صفحه کتاب : ۷۲ و ۷۳

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان با زنده گینامه و فضایل شخصیت خواجه عبدالله انصار آشنا شوند؛
- از جنبه های برارزنده شخصیت خواجه عبدالله انصار در ساختن شخصیت خود استفاده کنند؛
- با نمونه های نثر و نظم کلام خواجه عبدالله انصار آشنا شوند؛
- بخش های نثر و نظم متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفاهیم بخشهای شعری و نثری متن را دانسته به زبان و ادبیات خود بازگو کرده بتوانند؛
- معنی و مفهوم کلمه های جدید را دانسته در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- از روش تدریس صفحه ۵۳ (موضوع حکایت) استفاده شود.

عنوان / موضوع : اندرز

صفحه کتاب : ۷۴

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به صورت درس و روان خوانده بتوانند؛
- مرام و مقصد هر بیت را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- مفهوم شعر تحت عنوان اندرز را نوشته بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند و ضد هر کلمه را تشخیص داده بتوانند؛

روش تدریس

- آموزگار علاوه بر ابتکار خود در ایجاد انگیزه و فعال ساختن توجه شاگردان مطابق به رهنمودی که در مقدمه ذکر شده موضوع را تدریس کند.

عنوان / موضوع : عمل خالص

صفحه کتاب : ۷۵

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را با لحن شعری و به صورت درست خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را بدانند و به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- مفهوم هر بیت را توضیح داده بتوانند؛
- کلمه های جدید را دانسته ، مترادف و متضاد آن را دریابند؛
- با نمونه شعر شیخ فریدالدین عطار آشنا شوند.

روش تدریس

- آموزگار در قدم نخست شاگردان را به طرز درست خواندن متن رهنمایی کند. سپس آنها را با معنای کلمه های جدید و در اخیر با مفهوم کلی متن آشنا سازد. در فرجام آنها را به فهم و درک مطلب اساسی متن و پیام اخلاقی آن آشنا سازد تا این که آنها بتوانند آن چه را درک کرده اند به ادبیات خود نوشته بتوانند.

عنوان / موضوع : توبرکلوز

صفحه کتاب : ۷۶ و ۷۷

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان مفهوم متن را دانسته به دیگران گفته بتوانند؛
- راجع به مرض سل معلومات پیدا کنند؛
- در مورد وقایه کردن خود و دیگران در برابر مرض سل معلومات حاصل کنند؛
- به ارزش صحتمند بودن پی ببرند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار در مرحله مطالعه مطالب جدید به شاگردان مهارت درست خواندن درک معنی و مفهوم متن را انتقال دهد، بعد از آن شاگردان را از پیام متن مستفید سازد و آن اینست که شاگردان از خطر مرض سل آگاه شوند و راجع به طرز وقایه از آن معلومات حاصل کنند؛
- برای این که معلومات شان در مورد طرز جلوگیری از مرض سل تحکیم و تعمیق شود برای شان وظیفه دهد تا هر کدام سرگذشت کسی را که به مرض سل دچار شده و یا اقلاً معلومات خود را که از دیگران شده در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : علامه گذاری

صفحه کتاب : ۷۸ و ۷۹

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان اهمیت و ضرورت علامه گذاری را بدانند؛
- در نگارش متنها، علامه های انشایی را به صورت درست به کار برده بتوانند؛
- در متنهای بدون علامه، علامه ها را در جاهای مناسب به کار برده بتوانند.
- خصوصیت و موقعیت هر علامه را واضح ساخته بتوانند؛
- متن را به صورت درست خوانده بتوانند.

روش تدریس

- درین درس علاوه بر مهارتهای قبلی، شاگردان با علامه گذاری و اهمیت آن در تهیه متنها آشنا ساخته شوند؛
- برای این که خود شاگردان غرض تمرین فرصت کافی داشته باشند برای شان کار خانه گی داده شود تا آنها معلومات خود را در باره شهر یا محله خود بنویسند و در تهیه متن به صورت دقیق علامه ها را به کار برند.

عنوان / موضوع : مرد نادان

صفحه کتاب : ۷۹

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را بدانند؛
- انتباهی که از متن حاصل کرده اند بیان کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند و آن را در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- مانند موضوع حکایت / صفحه ۳۳ تدریس شود.

عنوان / موضوع : اثر

صفحه کتاب : ۸۰ و ۸۱

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان در مورد عنعنۀ اثر معلومات حاصل کنند؛
- ارزش و اهمیت آن را در بهبود روابط ذات البینی بدانند؛
- اهمیت اقتصادی اثر را تشریح کرده بتوانند؛
- مفهوم متن را بدانند؛
- پیام متن را به دیگران بازگو کرده بتوانند؛
- متن را به درستی خوانده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار در قبال سایر فعالیتهای آموزشی ، در مورد ارزش و اهمیت اثر از لحاظ اقتصادی و اجتماعی معلومات بدهد؛
- به شاگردان هدایت دهد تا هر آن چه در بارۀ فواید اثر میدانند در خانه در کتابچۀ کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : معماهای ذیل را حل کنید

صفحه کتاب : ۸۲

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان شیوه حل مسایل را بیاموزند؛
- از راه حل پرابلیم ذهن شان انکشاف یابد؛
- در نتیجه تنوع معلومات به آموزش بیشتر علاقه مند شوند؛
- به منظور حل جدول، کلمه های متعدد را در ذهن خود جستجو کنند.

روش تدریس

- تمام درس در طی چهار مرحله تدریس گردد؛
- آموزگار در طی مرحله دوم (مطالعه مطالب جدید) شیوه حل جدول را به شاگردان بیاموزند؛
- بعد از آن شاگردان را به گروپها تقسیم کند تا در طی کار گروپی جدول مربوط عنوان درس و جدولهای مشابهی را که آموزگار طرح نموده حل کنند؛
- هرگاه شاگردان در نتیجه فعالیت مشترک گروپی بازم نتوانند جدول را حل کنند، آموزگار به ایشان رهنمایی کند. قرار ذیل:

جدول اول:

افقی

۱. عدد شش به شکل ترتیبی ششم نوشته میشود.

۲. مترادف جسم بدن است.

عمودی:

۱. ضد روز شب است.
۲. در قرآنکریم زیاد استعمال شده است (درینجا شد مطابقت میکند).
۳. ضمیر متکلم (من).

جدول دوم

افقی:

۱. نام یکی از خزنده گان زهری است (مار)
  ۲. یک قسمت اتاق یا صنف (کنج)
  ۳. ضد نیکی بدی (بد)
- این در خانه چهارم نوشته میشود، زیرا در خانه سوم کلمه ساخته نمیشود.

عمودی:

۱. نام جایی که در آن درس خوانده میشود (مکتب)
۲. اسم اشاره است (آن)
۳. نام یکی از ماههای قمری است (رجب)

عنوان / موضوع : ملالی کی بود؟

صفحه کتاب : ۸۳ و ۸۴

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را دانسته به زبان و ادبیات خود بازگو کرده بتوانند؛
- با شخصیت‌های برآزنده تاریخ کشور خود آشنا شوند؛
- در مورد زنده گینامه و شہامت ملالی معلومات حاصل کنند؛
- چند سطر در رابطه به کارنامہ های ملالی نوشته بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار در مرحله مطالعہ مطالب جدید بکوشد تا از راه فعالیت‌های متمرکز بر شاگردان مهارت خواندن و درک مفهوم را در آنها تقویہ کند؛
- در قدم دوم از راه برجسته ساختن شخصیت ملالی روحیہ ارج گذاری به افتخارات ملی در شاگردان زنده ساخته شود؛
- در پایان درس به شاگردان وظیفہ دهد تا کلمہ های پا ورقی را در خانہ در جملہ های حماسی به کار برده در کتابچہ های کار خانہ گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : نتیجه غفلت

صفحه کتاب : ۸۵

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان در خواندن متن ماهر شوند؛
- متنهای مشابه به این متن را نیز به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را درک نموده به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- از ثمره قصه در زنده گی استفاده کنند؛
- معنی و مفهوم کلمه های جدید را دانسته در جمله های مناسب به کار برده بتوانند.

روش تدریس

- مانند موضوع غلام عاقل مربوط صفحه ۳۹ تدریس شود.

عنوان / موضوع : سقراط

صفحه کتاب : ۸۶

تعداد درسها : ۳

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان با زنده گینامه سقراط آشنا شوند؛
- برآزنده گی شخصیت سقراط را از لای متن دریابند؛
- مفهوم متن را به طور کلی درک کنند و آن را بازگو کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند و آن را در جمله های مناسب استعمال کرده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار به شاگردان هدایت دهد تا متن را به صورت خاموشانه مطالعه و در طی مطالعه کلمه ها و واژه های جدید و نا آشنا را یادداشت کنند؛
- بعد از مطالعه به شاگردان فرصت دهد تا آنچه را یادداشت کرده اند پرسیده و زمینه سوال و جواب مساعد ساخته شود؛
- شاگردان در مورد زنده گینامه سقراط معلومات حاصل کنند؛
- از شاگردان خواسته شود تا در مورد جنبه های مثبت زنده گی سقراط ابراز نظر کنند؛
- لغات پایان متن را در جمله های مناسب به کار برند.

عنوان / موضوع : عاقل

صفحه کتاب : ۸۸

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- مانند درس صفحه ۶۴ عنوان پند دانایان

روش تدریس

- به صفحه ۷۵ / عمل خالص مراجعه شود.

عنوان / موضوع : سخنچین

صفحه کتاب : ۸۹

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به صورت درست با لحن شعری خوانده بتوانند؛
- معنی و مفهوم متن را به درستی بدانند؛
- آن چه را که از متن درک نموده اند به زبان و ادبیات خود بازگو کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را دانسته در جمله های جدید به کار برده بتوانند؛
- بعض قواعد دستوری من جمله فعل ماضی را در متن تشخیص داده بتوانند.

روش تدریس

- بعد از مطالعه متن، یادداشت کردن کلمه ها و بعضاً مصرعهایی که شاگردان معنای آن را نمیدانند زمینه سوال و جواب را مساعد سازد تا در نتیجه مشکل در نتیجه مباحثه حل شود؛
- آموزگار آنها را در حل مشکل رهنمایی کند ولی توجه کند که شاگردان در حل سوالات سهم فعال بگیرند؛
- شاگردان مفهوم هر بیت را به زبان خود بگویند؛
- آموزگار وظیفه دهد تا مفهوم کلی متن را در خانه در کتابچه های کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : جواب معما را پیدا کنید

صفحه کتاب : ۸۹

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- مانند هدفهایی که برای درس صفحه ۸۲ (معماها) نوشته شده است.

روش تدریس

- تمام درس در طی چهار مرحله تدریس گردد؛
- آموزگار در مرحله دوم شیوه حل جدول را به شاگردان بیاموزاند؛
- بین شاگردان کار گروهی سازمان داده شود.
- جدول مربوط عنوان درس و جدولهای مشابهی را که آموزگار طرح نموده است حل کنند.
- اگر شاگردان در حل جدول با مشکل مواجه شدند آموزگار در حل جدول به ایشان کمک کند؛
- شکل حل شده جدول قرار ذیل است:

ق	ل	م
م	ا	ه
ع	م	د

عنوان / موضوع : مورچه ها

صفحه کتاب : ۹۰

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان راجع به زنده گی و خصلت اجتماعی زیستن مورچه ها معلومات حاصل کنند؛
- از همت و پایدردی مورچه ها انتباه حاصل کنند؛
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند؛
- از جمله قواعد دستوری، فعل مضارع را تشخیص داده بتوانند.

روش تدریس

- به طرز العملی که برای موضوع فیل / صفحه ۱۳ نوشته شده مراجعه شود.

عنوان / موضوع : حساب به مثقال بخشش به خروار

صفحه کتاب : ۹۲

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به دیگران گفته بتوانند؛
- با قواعد دستوری متن آشنا شوند؛
- از قواعد دستوری، من جمله فعل مستقبل را در متن تشخیص داده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار علاوه بر تطبیق مهارت‌های زبان ابتکار خود را در انتقال مفاهیم به شاگردان به کار برد؛
- در تمام مراحل تدریس سعی کند تا شاگردان در فعالیتهای آموزشی سهم فعال بگیرند؛
- به شاگردان وظیفه دهد تا در طی مطالعه متن فعل مستقبل را در متن تشخیص و نشانی کنند؛
- در اخیر آموزگار تمام فعلهای مستقبل که متن آمده معرفی کند.

عنوان / موضوع : زاغ تشنه

صفحه کتاب : ۹۳

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ ، تخته ، تخته پاک ، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان مفهوم متن را درک نمایند؛
- آنچه را که درک نموده اند بازگو کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند؛
- با قواعد دستوری آشنایی بیشتر حاصل کنند؛
- از جمله قواعد دستوری، در جمله ها اسم فعل و حرف را تشخیص دهند.

روش تدریس

- بعد از تدریس مهارتهای خواندن و درک معنی و مفهوم متن توسط شاگردان آموزگار فعالیت گروهی را بین شاگردان سازمان دهد در طی فعالیت گروهی یک گروه شاگردان اسم را، گروه دوم فعل را و گروه سوم حرف ها را از داخل متن بیرون نویس کنند؛
- نماینده هر گروه لستی را که تهیه نموده بخواند، آنچه در متن باقیمانده سایر شاگردان آن را یاد آور شوند.

عنوان / موضوع : سنگ پشت و عقاب

صفحه کتاب : ۹۴

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان متن را به صورت درست خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند؛
- مفهوم اصلی قصه را دریابند.

روش تدریس

- مانند صفحه ۳۳ (حکایت) تدریس شود.

عنوان / موضوع : زراعت

صفحه کتاب : ۹۵

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان اهمیت و ارزش زراعت را در آبادی کشور و بهبود اقتصاد ملی بدانند؛
- به کار زراعت علاقه مند شوند؛
- مفهوم متن را درک کرده کنند؛
- آنچه را که از متن درک نموده اند به دیگران گفته بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند.

روش تدریس

- آموزگار بعد از تدریس مهارت‌های زبان اهمیت و ارزش زراعت را در بهبود اقتصاد شخصی و ملی تفهیم کنند و آنها را به زراعت علاقه مند بسازد.

عنوان / موضوع : نصیحت

صفحه کتاب : ۹۶ و ۹۷

تعداد درس : ۳

مواد درسی : کتاب درسی صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان مفهوم متن را بدانند؛
- مفاهیم هر قسمت متن را به زبان و ادبیات خود بازگو کرده بتوانند؛
- به اهمیت نصایحی که در متن آمده پی ببرند؛
- آنچه را که از نصایح شامل متن درک کرده اند در حیات روزمره خود به کار برند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند؛
- با قواعد دستوری آشنا شوند.

روش تدریس

- به رهنمود درس صفحه ۳۹ تحت عنوان غلام عاقل مراجعه شود.

عنوان / موضوع : اقسام اسم

صفحه کتاب : ۹۸

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و فلش کارت.

هدفها:

- شاگردان با قواعد دستوری زبان دری آشنایی بیشتر حاصل کنند؛
- مشخصات اسم را بدانند؛
- اسمها را در جمله ها تشخیص داده بتوانند؛
- اقسام اسم را بشناسند؛
- اسمهای رمان و اسمهای مکان را با مثال معرفی کرده بتوانند.

روش تدریس

- به رهنمود درس صفحه ۳۷ مراجعه شود.

عنوان / موضوع : سخنان برگزیده

صفحه کتاب : ۹۹

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و کارتهای حاوی سخنانی برگزیده که در متن نوشته شده است.

هدفها:

- شاگردان مفهوم هر جمله را درک نموده در زنده گی روزمره از آن استفاده نمایند؛
- با برداشت درست از متن سیر فکر و اندیشه آنها بهبود یابد؛
- شاگردان مفاهیمی را که از متن استنباط نموده اند به دیگران بازگو کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند.

روش تدریس

- به رهنمود درس صفحه ۴۷ تحت عنوان ضرب المثلها مراجعه شود.

عنوان / موضوع : راه حل نیکو

صفحه کتاب : ۱۰۰ و ۱۰۱

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر.

هدفها:

- شاگردان متن را به صورت درس خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را درک نموده به دیگران گفته بتوانند؛
- راجع به درایت و تدبیر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم معلومات حاصل کنند؛
- معنی کلمه های جدید را دانسته و در جمله های مناسب به کار برده بتوانند؛

روش تدریس

- آموزگار بعد از تدریس مهارتهای زبان از قبیل مهارت خواندن درک معنی و مفهوم متن و کلمه های جدید، برارنده گی شیوه حل منازعه را که حضرت محمد صلی الله علیه وسلم به کار برد واضح سازد؛
- کلمه های جدید را از متن استخراج و برای شاگردان وظیفه دهد تا آن را در خانه در جمله های مناسب به کار برده در کتابچه کار خانه گی خود بنویسند.

عنوان / موضوع : حکایت

صفحه کتاب : ۱۰۲

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶ . تخته . تخته پاک . تباشیر .

هدفها:

- شاگردان مهارت درست خواندن متن را کسب کنند؛
- متنهای مشابه را نیز به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به دیگران گفته بتوانند؛
- به اهمیت و ارزش علم باور پیدا کنند .
- معنی کلمه های جدید را بدانند؛
- اسم زمان و اسم مکان را در متن تشخیص دهند.

روش تدریس

- به شیوه تدریس درس صفحه ۴۹ تحت عنوان عدالت مراجعه شود.

عنوان / موضوع : گوزن

صفحه کتاب : ۱۰۳

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر.

هدفها:

- شاگردان مفهوم متن را درک کنند.
- مفهوم متن را به زبان خود گفته بتوانند.
- معنی کلمه های جدید را بدانند.
- اسمها و فعلها را در متن تشخیص کرده بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار در مرحله مطالعه مطالب جدید نخست به شاگردان هدایت دهد تا متن را به صورت خاموشانه مطالعه کنند.
- در طی مطالعه کلمه هایی که معنای آن را نمیدانند یادداشت کنند در ضمن در متن اسمها و فعلها را نشانی کنند.
- بعد از مطالعه آموزگار به شاگردان فرصت دهد آن چه را که یادداشت کرده اند بپرسند. سایر شاگردان در سوال و جواب سهیم ساخته شوند.
- از شاگردان یکایک خواسته شود تا چند اسم و فعلی را که تشخیص داده اند یاد آور شوند. آموزگار در تصحیح اظهارات شاگردان کمک کند.

عنوان / موضوع : معما

صفحه کتاب : ۱۰۴

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر.

هدفها:

- مانند هدفهای درس صفحه ۸۲ کتاب.

روش تدریس

- این درس نیز مانند سایر درسیها در طی چهار مرحله تطبیق میگردد؛
- در مرحله دوم کار گروهی سازمان داده شود؛
- هرگاه شاگردان به حل معما موفق نشوند آموزگار در حل معما همکاری کند قرار ذیل:

پ	ا	ک	ت
ی	م	ا	
ر	و	ت	ی
و		ب	م

عنوان / موضوع : حافظ و خشتمال

صفحه کتاب : ۱۰۵

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر.

هدفها:

- شاگردان در خواندن متن مهارت پیدا کنند؛
- آنچه را که میخوانند درک کرده بتوانند؛
- آنچه را که درک کرده اند بازگو کرده بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند؛
- کلمه های مترادف را تشخیص دهند.

روش تدریس

- به رهنمود درس صفحه ۳۹ مراجعه شود.

عنوان / موضوع : زینه ها و گدای زیرک

صفحه کتاب : ۱۰۶

تعداد درس : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر.

هدفها:

- شاگردان مقصد درس را بدانند؛
- ذهن شان در یافتن کلمه ها انکشاف کند؛
- کلمه هایی که به کار میبرند درست نوشته بتوانند؛
- تدریس به اساس دلچسپی شاگردان صورت گیرد.

روش تدریس

- آموزگار نخست طرز کار را به شاگردان رهنمایی کند؛
- نمونه زینه هایی که در کتاب رسم شده به تخته رسم و کلمه های مربوط در آن نوشته شود. سپس از شاگردان یکایک خواسته شود تا به ترتیب کلمه های مورد نیاز را در هر پته بنویسند تا اخیر؛
- در اخیر شاگردان را به چند گروه تقسیم کند. برای هر گروه کلمه نخستین را آموزگار بگوید از شاگردان بخواهد تا در گروه خود آن را تا ۲۰ کلمه ادامه دهند.

عنوان / موضوع : حکایت

صفحه کتاب : ۱۰۷

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر.

هدفها:

- شاگردان متنهایی نثری و شعری قدیم را بشناسند؛
- هردو متن را به درستی خوانده بتوانند؛
- مفهوم متن را به زبان خود بازگو کرده بتوانند؛
- مفهوم قطعه شعری را با ادبیات خود نوشته بتوانند؛
- معنی کلمه های جدید را بدانند.

روش تدریس

- به رهنمود درس صفحه ۶۸ مراجعه شود.

عنوان / موضوع : معما

صفحه کتاب : ۱۰۸

تعداد درس : ۱

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶، تخته، تخته پاک، تباشیر و چارت حاوی
جدول کلمات متقاطع مطابق به درس مربوط

هدفها:

- مانند هدفهای که برای درس مربوط به صفحه ۸۲ مشخص گردیده است.

روش تدریس

- این درس نیز همانند درسهای گذشته در چهار مرحله تطبیق میگردد؛
- آموزگار در مرحله دوم شیوه حل جدول را به شاگردان بیاموزاند؛
- در بین شاگردان کار گروهی سازمان داده شود؛
- هرگاه شاگردان در طی فعالیت گروهی بازم نتوانستند جدول را حل کنند
آموزگار برایشان رهنمایی کند؛
- شکل حل شده جدول قرار ذیل است:

ر	و	ز	ه
و	ز	ی	ر
ز	ن	د	ه

عنوان / موضوع : پایان سال تعلیمی

صفحه کتاب : ۱۰۹

تعداد درسها : ۲

مواد درسی : کتاب دری صنف ۶. تخته. تخته پاک. تباشیر.

هدفها:

- شاگردان به اندوخته های خود نظر اجمالی اندازند؛
- از رخصتی و وقت فارغ استفاده مفید کنند؛
- برای ادامه تعلیم علاقه مندی شان بیشتر شود؛
- مفهوم متن را به درستی درک نموده برای دیگران بازگو کرده بتوانند؛
- در مورد برنامه آینده خود اظهار نظر کرده بتوانند؛
- هرآنچه را که به زبان اظهار میکنند به روی کاغذ نوشته بتوانند.

روش تدریس

- آموزگار بعد از تدریس مهارتهای زبان شاگردان را به گروهها تقسیم کند.
- برای دو یا سه گروه وظیفه دهد تا به صورت مشترک گزارش فعالیتهای آموزشی یکسال تعلیمی گذشته را بنویسند؛
- به گروههای باقیمانده وظیفه دهد تا برنامه فعالیتهای خود را برای روزهای رخصتی پایان سال بنویسند؛
- از هر گروه بخواهد تا یادداشتهای خود را بخوانند؛
- آموزگار نکات عمده و براننده هر گروه را برجسته ساخته آنها را تشویق کند.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library